

รายงาน

ข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้
นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา
เทคโนโลยีและนวัตกรรม ระยะที่ 2

โดย ฝ่ายกลยุทธ์องค์กร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

สิงหาคม 2562

บทสรุปผู้บริหาร

จากการที่ไทยติดอยู่ในกลุ่มประเทศกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) มาเป็นเวลานาน ทำให้รัฐบาลมีแนวคิดที่จะพัฒนาประเทศเพื่อให้หลุดพ้นจากประเทศที่อยู่ในกลุ่มรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศในกลุ่มรายได้สูงหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งกลยุทธ์สำคัญที่รัฐบาลเห็นว่าไทยจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนก็คือ การลงทุนที่มุ่งเน้นด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม เพื่อให้มีการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยได้มีการวางเป้าหมายให้มีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ร้อยละ 1.5 ของ GDP ในปี 2564 โดยมีสัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนต่อภาครัฐ 70:30 ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ภาครัฐต้องส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง เข้าสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2579 ต่อไป

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนวิจัยและพัฒนาตั้งแต่ปี 2539 โดยให้สิทธิแก่ภาคเอกชนที่มีรายจ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาสามารถขอใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี หรือมาตรการภาษี 200% ต่อมาในปี 2558 ภาครัฐได้เร่งกระตุ้นการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน เพื่อให้การลงทุนวิจัยและพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่ร้อยละ 1 ของ GDP โดยได้เพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นมาตรการภาษี 300% ขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการนี้มีระยะเวลาเพียง 5 ปี คือ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2562 ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินมาตรการภาษี 200% ช่วงปี 2554 – 2557 และมาตรการภาษี 300% ช่วงปี 2558 – 2561 พบว่า จำนวนของบริษัทเอกชนที่เข้ามาขอรับการรับรองและได้รับการรับรองมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 แต่หากพิจารณาเฉพาะส่วนของบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองเฉพาะมาตรการภาษี 200% และ 300% โดยไม่นับซ้ำในส่วนของบริษัทที่ได้รับการรับรองทั้ง 2 ช่วง มีบริษัทที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 22.6 ซึ่งบริษัทขนาดใหญ่เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบริษัทและจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองมากที่สุด นอกจากนั้น ในช่วงมาตรการภาษี 300% สวทช. ได้เพิ่มช่องทางการขอใช้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจากการรับรองรายโครงการเป็นการรับรองระบบวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของบริษัท ซึ่งบริษัทที่ได้รับการรับรองระบบสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่กรมสรรพากรได้เลย โดยไม่ต้องขอรับรองรายโครงการ ทั้งนี้ ต้องเป็นโครงการที่มีมูลค่าไม่เกิน 3 ล้านบาทเท่านั้น ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า มีเพียงบริษัทเดียวที่ยื่นขอและได้รับการรับรองระบบ ซึ่งเป็นบริษัทใหญ่ที่มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่ติดอยู่แล้ว แต่กลับไม่มีโครงการที่ใช้สิทธิประโยชน์ได้เลย เนื่องจากมูลค่าของแต่ละโครงการเกิน 3 ล้านบาท

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว เห็นได้ว่ามาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ในระยะต่อไป ควรส่งเสริมให้บริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กมีการทำวิจัยและพัฒนาและขอให้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น ส่วนบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการทำวิจัยและพัฒนามากอยู่แล้วและมีการขอสิทธิประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มความสะดวกในการขอใช้สิทธิประโยชน์ให้คล่องตัวมากขึ้น และจากการศึกษาในครั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับมาตรการภาษีส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม สรุปได้ดังนี้ (1) ควรขยายระยะเวลาของมาตรการภาษี 300% สำหรับบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กที่ได้รับการรับรองรายได้โครงการ หรือได้รับการรับรองระบบวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม และสำหรับบริษัทขนาดใหญ่ที่ได้รับการรับรองระบบวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (2) ยกเลิกข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคในการใช้สิทธิประโยชน์ (3) ปรับเพดานการจำกัดมูลค่าโครงการในการใช้สิทธิประโยชน์ของบริษัทที่ได้รับการรับรองระบบ ที่กำหนดไว้เดิมไม่เกิน 3 ล้านบาท ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น (4) ส่งเสริมการขึ้นทะเบียน วพ.01 ของมหาวิทยาลัย (5) ปรับปรุงประเภทรายจ่ายและกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้สิทธิประโยชน์ได้ เพื่อให้ครอบคลุมรายการที่จำเป็น (6) สร้างแรงจูงใจเพื่อให้ภาคเอกชนลงทุนวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ (7) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงรูปแบบการสื่อสารและให้ความรู้แก่ภาคเอกชน

นอกจากมาตรการยกเว้นภาษีที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ควรมีการปรับปรุงหรือขยายระยะเวลาเวลาสำหรับมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่และธุรกิจเงินร่วมลงทุน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ที่น่าเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศควบคู่กันไปด้วย โดยจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับเงื่อนไขและกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม รวมทั้งอาจจัดทำมาตรการที่มีใช้ภาษีเพื่อสนับสนุน Deep Tech Startup เพิ่มเติมด้วย

ข้อเสนอประเด็นสุดท้ายของการศึกษานี้ เป็นเรื่องของการปรับปรุงหรือขยายระยะเวลาของมาตรการสนับสนุนการบริจาคเพื่อร่วมสมทบทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา โดยให้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลและบุคคลธรรมดา 2 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาคเข้ากองทุนที่กำหนด เนื่องจากมาตรการดังกล่าวควรต้องมีการขยายขอบเขตไปยังกองทุนใหม่ที่เพิ่งจัดตั้งที่มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และการสร้างนวัตกรรม เช่น กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ สวทช. ควรหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายจำนวนกองทุนและสิทธิประโยชน์ให้สามารถลดหย่อนภาษีได้ 2 เท่าต่อไปอีกระยะหนึ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทนำ ความเป็นมาและวิธีการศึกษา	8
หลักการและเหตุผล	8
วัตถุประสงค์	9
วิธีการศึกษา	9
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	10
ระยะเวลาในการศึกษา	10
บทที่ 1 แผน นโยบาย สิทธิประโยชน์ และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	11
1.1 นโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทย	11
1.2 มาตรการสร้างแรงจูงใจด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ในภาคเอกชน	13
1.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษีและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศไทย	14
1.4 มาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 2 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และการวิจัยพัฒนาในภาคเอกชน	21
2.1 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย	21
2.2 โครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย	22
2.3 การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน	24
บทที่ 3 ผลจากมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ผ่านมา	27
3.1 ผลจากมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม 300%	27
3.2 ประโยชน์และข้อจำกัด	37
3.3 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้าถึงมาตรการภาษี 300% ของผู้ประกอบการ	37
3.4 ประโยชน์ที่ภาคเอกชนได้รับจากมาตรการภาษี 300%	38
3.5 ปัญหา/ข้อจำกัดที่พบจากการเข้าร่วมมาตรการภาษี 300%	38
บทที่ 4 มาตรการภาษีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	41
4.1 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (Startup)	41

สารบัญ

	หน้า
4.2 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)	44
4.3 มาตรการการบริจาคเงินเข้ากองทุนฯ เพื่อรับสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี	45
บทที่ 5 มาตรการของประเทศต่าง ๆ และแนวโน้มการทำวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน	47
5.1 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน ของต่างประเทศ และแนวโน้ม/นโยบายการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน	47
5.2 แนวโน้มและนโยบายการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน	54
บทที่ 6 ข้อเสนอกลยุทธ์/มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม ระยะที่ 2	56
6.1 ข้อเสนอกลยุทธ์มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้จากค่าใช้จ่ายการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม	56
6.2 ข้อเสนอกลยุทธ์มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติ บุคคลเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (Startup)	60
6.3 ข้อเสนอกลยุทธ์/มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)	61
6.4 ข้อเสนอกลยุทธ์/มาตรการบริจาคเข้ากองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา	62
เอกสารอ้างอิง	63

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงตัวชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย	23
ตารางที่ 3.1 จำนวนบริษัท จำนวนโครงการ และมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% จำแนกตามขนาดบริษัท	28
ตารางที่ 3.2 จำนวนบริษัท จำนวนโครงการ และมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท	30
ตารางที่ 4.1 สิทธิประโยชน์ด้านภาษีของผู้ที่ทำธุรกิจสตาร์ทอัพในปัจจุบัน	41
ตารางที่ 4.2 สรุปสิทธิประโยชน์ด้านภาษีของผู้ลงทุนในปัจจุบัน	45
ตารางที่ 5.1 ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนของต่างประเทศ (ปี ค.ศ. 2016-2017)	48
ตารางที่ 5.2 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีของต่างประเทศที่ประกาศในปี 2018	50
ตารางที่ 6.1 ข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการด้านภาษีของผู้ที่ทำธุรกิจสตาร์ทอัพ	61

สารบัญญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวม ปี ค.ศ. 2019	21
ภาพที่ 2.2 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	22
ภาพที่ 2.3 จำนวนผู้ประกอบการที่มีกิจกรรมวิจัยและพัฒนา ปี พ.ศ. 2559 และ 2560	24
ภาพที่ 2.4 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน ปี พ.ศ. 2560	25
ภาพที่ 2.5 จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา ปี 2560	26
ภาพที่ 3.1 จำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองตามมาตรการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300%	27
ภาพที่ 3.2 จำนวนบริษัทรายใหม่และรายเก่าที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท	32
ภาพที่ 3.3 จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท	33
ภาพที่ 3.4 มูลค่าโครงการของบริษัทเอกชนรายเก่าและรายใหม่ที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท	35
ภาพที่ 4.1 จำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองและจำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองตามมาตรการภาษีสตาร์ทอัพ	42
ภาพที่ 4.2 ภาพรวมของบริษัทที่ได้รับการรับรองจาก สวทช. จำแนกตามอุตสาหกรรม	43

บทนำ

ความเป็นมาและวิธีการศึกษา

หลักการและเหตุผล

จากการที่ภาครัฐได้มีนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนทำการลงทุนทางด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยตลอดจนช่วยเพิ่มระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จากแนวนโยบายดังกล่าว ทำให้ภาครัฐจึงค้นหาแนวทางในการปรับปรุงมาตรการภาษี เพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในภาคเอกชน จากเดิมที่ได้มีการออกมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 297) พ.ศ. 2539 โดยให้สิทธิแก่ภาคเอกชนที่มีรายจ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาสามารถขอใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate income tax) เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี หรือที่รู้จักกันในนาม “มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200%”¹ ต่อมา ภาครัฐได้ออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 598) พ.ศ. 2559 (มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม)² ใหม่ หรือที่เรียกว่า “มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%” ซึ่งสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยหน่วยงานภายใต้ฝ่ายบริการพัฒนาธุรกิจเทคโนโลยี ศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี ได้มีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการตรวจประเมินและรับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และขึ้นทะเบียนบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วยตนเอง อีกทั้งยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการรับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อทำหน้าที่พิจารณารับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอีกด้วย³

อย่างไรก็ตาม “มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%” นี้ มีระยะเวลา 5 ปี คือตั้งแต่ 1 มกราคม 2558 ถึง 31 ธันวาคม 2562 ซึ่งจะสิ้นสุดลงในปีนี้ ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย

¹ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2556). การปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในภาคเอกชน. วันที่ค้นข้อมูล 18 กุมภาพันธ์ 2562. จาก สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เว็บไซต์ <https://www.nstda.or.th/prs/images/files/20140213-RDCprepaid.pdf>.

² สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. งานกระตุ้นการวิจัยและพัฒนาภาคเอกชน : สวทช. (NSTDA). วันที่ค้นข้อมูล 17 กุมภาพันธ์ 2562. จาก สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เว็บไซต์ <https://www.nstda.or.th/rdp/>.

³ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2559). ข้อกำหนดทั่วไปเรื่อง บทบาท หน้าที่ และการดำเนินงานของคณะกรรมการรับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม. วันที่ค้นข้อมูล 17 กุมภาพันธ์ 2562. จาก สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เว็บไซต์ <https://www.nstda.or.th/rdp/images/stories/28gdim003.pdf>.

และสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการเพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศโดยรวมที่วางไว้ว่าสิ้นปี 2564 ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาโดยรวมของไทยจะเพิ่มเป็นร้อยละ 1.5 ของจีดีพี และบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา (FTE) จะเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 25.0 ต่อ ประชากร 10,000 คน รวมถึงเพิ่มสัดส่วนการวิจัยและพัฒนาของเอกชนกับภาครัฐ เป็น 70 ต่อ 30 และถึงแม้มาตรการยกเว้นภาษี 300% นี้ จะมีผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐ แต่ปริมาณการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่เพิ่มขึ้นของภาคเอกชน จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บรายได้ประเภทอื่นได้เพิ่มขึ้น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอันเกิดจากการขายสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นและจ้างงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจากข้อมูลของภาคเอกชนพบว่า สร้างรายได้เข้ารัฐมากกว่าภาษีที่รัฐสูญเสียไปหลายเท่า สวทช. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนลงทุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้วยกลไกมาตรการภาษีดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องทำการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการประกาศใช้มาตรการดังกล่าว เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุงให้ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของภาคเอกชน อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนเพื่อจัดทำมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในระยะที่ 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการประกาศใช้มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในระยะที่ผ่านมา
2. ทบทวนและปรับปรุงมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการสร้างแรงจูงใจแก่ภาคเอกชนที่แท้จริง
3. จัดทำข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ระยะที่ 2

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) ประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะที่มีความน่าเชื่อถือและตรงต่อความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด ดังมีรายละเอียดของวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

- (1) การเก็บข้อมูลทฤษฎี (Literature Review) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากรายงานการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร และข้อมูลที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในประเด็นเกี่ยวกับมาตรการภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ของทั้งในและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็น

ข้อมูลประกอบการจัดทำกรอบและแนวทางการศึกษา ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยต่อไป

- (2) **การสัมภาษณ์ (Interview)** เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งผู้บริหารระดับสูงและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในองค์กร ที่เคยยื่นใช้สิทธิแล้ว และที่ยังไม่เคยใช้สิทธิ ตลอดจนผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ทราบถึงประสบการณ์ ปัญหา/อุปสรรค ความต้องการและความคาดหวังในอนาคต รวมทั้งเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะถึงแนวทางในการปรับปรุง/พัฒนาระบบ และความต้องการอื่น ๆ จากมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จะดำเนินการในระยะที่ 2 ต่อไป
- (3) **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative)** โดยใช้ข้อมูลสถิติจากฐานข้อมูลของงานกระตุ่นการวิจัยและพัฒนาภาคเอกชน (RDP) ศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่ได้ทำการสำรวจและเก็บรวบรวมจากผู้ประกอบการที่ยื่นใช้สิทธิตามมาตราการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งในส่วนของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สำหรับประมวลผลและวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมและรายละเอียดของบริษัทที่มาขอรับสิทธิในแต่ละช่วงเวลา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นจากการประกาศใช้มาตรการดังกล่าว เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุงให้สอดคล้องความต้องการที่แท้จริงของภาคเอกชน อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนเพื่อจัดทำมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรม (ภาษี 300%) ในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 เดือน (เดือนมกราคม - กรกฎาคม 2562) ซึ่งผลการศึกษาในรายงานฉบับนี้ จะถูกนำไปใช้เพื่อจัดทำข้อเสนอมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรม ระยะที่ 2 เพื่อเสนอต่อกรมสรรพากร และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 1

แผน นโยบาย สิทธิประโยชน์ และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.1 นโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทย

จากการที่ไทยติดอยู่ในกลุ่มประเทศกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) มาเป็นเวลานาน ทำให้รัฐบาลมีแนวคิดที่จะพัฒนาประเทศเพื่อให้หลุดพ้นจากประเทศที่อยู่ในกลุ่มรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศในกลุ่มรายได้สูงหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งกุญแจสำคัญที่รัฐบาลเห็นว่าไทยจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนก็คือ การลงทุนที่มุ่งเน้นด้านนวัตกรรม การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และการพัฒนาประสิทธิภาพแรงงาน⁴ เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ไทยเป็นประเทศผู้ใช้เทคโนโลยีมากกว่าผู้ผลิตเทคโนโลยี ประกอบกับผู้ประกอบการโดยเฉพาะในกลุ่มขนาดกลางและขนาดย่อมยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการนำเอาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และการพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการปรับปรุงสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ไทยยังคงติดอยู่ในกรอบของการเป็นผู้ผลิตสินค้าในระดับพื้นฐาน ซึ่งแตกต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีการนำเอาเทคโนโลยีมาเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดจากการนำเอานวัตกรรมมาใช้

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้มีแนวคิดเรื่องประเทศไทย 4.0 ขึ้น เพื่อมุ่งหวังปรับเปลี่ยนการพัฒนาประเทศไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” (Value-Based Economy) โดยการปรับเปลี่ยนแนวคิดจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม⁵ จากแนวคิดดังกล่าว จึงถูกพัฒนามาเป็นวิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)⁶ ซึ่งมุ่งเน้นที่จะนำพาประเทศไปสู่ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเรื่องของ การวิจัย และพัฒนานวัตกรรมนั้น ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนประเทศตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยได้ถูก

⁴ นางสาวแพรวไพลิน วงษ์สินธุวิเศษ และ นายณัฏพล จรุงพิพัฒน์กุล. (2560). Middle Income Trap: กับดักเศรษฐกิจที่รอการก้าวข้าม. วันที่ค้นข้อมูล 13 สิงหาคม 2562. จาก ธนาคารแห่งประเทศไทย เว็บไซต์

https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_7Nov2017.pdf.

⁵ สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. นโยบายประเทศไทย 4.0 : โอกาส อุปสรรค และผลประโยชน์ของไทยในภูมิภาคอาเซียน. วันที่ค้นข้อมูล 13 สิงหาคม 2562. จาก สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เว็บไซต์

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=46816&filename=foreign2_index.

⁶ ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). วันที่ค้นข้อมูล 13 สิงหาคม 2562. จาก ราชกิจจานุเบกษา เว็บไซต์ http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF.

กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ถึง 5 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน และด้านปัจจัยสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

นอกจากประเด็นเรื่องการวิจัยและพัฒนาจะถูกระบุกำหนดไว้ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ยังได้มีการออกแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนา (พ.ศ. 2561- 2580)⁷ ขึ้นโดยเฉพาะเพื่อกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)⁸ ก็ได้มีการกล่าวถึงเรื่องของการวิจัยและพัฒนาด้วยเช่นกัน โดยเห็นว่าประเด็นเหล่านี้คือสิ่งที่ประเทศไทยต้องเร่งปรับตัว เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

สำหรับสาระสำคัญที่ได้มีการกล่าวถึงการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ทั้งที่บรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นการวิจัยและพัฒนา และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นั้น สรุปโดยรวมประกอบไปด้วย 5 เรื่องหลัก ได้แก่ (1) การเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อันได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต (3) การเพิ่มศักยภาพ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ โดยการปรับรูปแบบธุรกิจ ด้วยการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ตลอดกระบวนการผลิตและบริการ ทั้งในเรื่องของการจัดการ และการตลาด (4) เร่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และสอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย และ (5) สนับสนุนให้เกิดการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยหรือมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่สร้างขึ้นทั้งเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูงไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์

⁷ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) การวิจัยและพัฒนา (พ.ศ. 2561 – 2580). จาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เว็บไซต์ <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/23-การวิจัยและพัฒนา.pdf>.

⁸ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2654). วันที่ค้นข้อมูล 14 สิงหาคม 2562. จาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เว็บไซต์ <https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=index>.

อย่างไรก็ตาม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ นั้น ยังได้มีการระบุเพิ่มเติมถึงแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมภาคเอกชนไว้หลายประการ ได้แก่

- (1) การมีระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
- (2) การเพิ่มจำนวนบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมในภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชน
- (3) การพัฒนาหน่วยงานทดสอบและรับรองมาตรฐานในระดับสากล

1.2 มาตรการสร้างแรงจูงใจด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ในภาคเอกชน

สำหรับเรื่องของการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดแนวทางที่สอดคล้องกันไว้ในเรื่องของการพัฒนามาตรการ ระบบแรงจูงใจและระบบสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนวิจัยและนวัตกรรม โดยในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยังได้เพิ่มเติมในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและการรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และการมีระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพขึ้นมารองรับ เพื่อให้ประเทศไทยไม่อยู่ในสถานะเป็นเพียงแค่ผู้ซื้อและผู้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ แต่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองในอนาคต

โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชนในการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมไว้หลายประเด็น ได้แก่

- (1) การส่งเสริมผู้ประกอบการร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรมกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ภาครัฐ และภาคสังคมหรือชุมชน
- (2) ปรับกฎระเบียบให้สามารถสนับสนุนทุนวิจัยในภาคเอกชน การส่งเสริมให้เอกชนรับจ้างทำวิจัยของภาครัฐได้ และการร่วมทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมรับความเสี่ยงและร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย
- (3) กำหนดให้มีมาตรการจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ กองทุน มาตรการภาษี เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้ภาคการผลิตและบริการมุ่งสร้างนวัตกรรมในธุรกิจและองค์กร เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน
- (4) สนับสนุนเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ และหลากหลายเพื่อเป็นกลไกระดมทุนที่ช่วยกระตุ้นการสร้างสรรค่นวัตกรรม และผลักดันผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ อาทิ ระบบเงินร่วมลงทุน กองทุนการระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์

โดยตัวชี้วัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน ซึ่งถูกกำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ ข้างต้นนั้นมีดังนี้

- (1) มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ: ปี 2561 – 2565 อยู่ที่ร้อยละ 1.5 และปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.7, 1.9 และ 2.0 ทุก ๆ 5 ปี ตามลำดับ
- (2) สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ: ปี 2561 – 2565 อยู่ที่ 70:30 และปรับเพิ่มขึ้นเป็น 75:25 ในช่วงปี 2566 – 2570 และเพิ่มขึ้นเป็น 80:20 ในปี 2571 – 2580
- (3) มูลค่าการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายวิจัยและพัฒนา: มีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

1.3 สิทธิประโยชน์ทางภาษีและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศไทย

1.3.1 สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

ในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมภายในประเทศ โดยได้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตลอดจนมาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคเอกชนทั้งในกลุ่มผู้ประกอบการเริ่มต้นไปจนถึงกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง ไปจนถึงผู้ประกอบการขนาดใหญ่อยู่หลายมาตรการ แต่หลายมาตรการเป็นมาตรการระยะสั้นและได้หมดอายุลงไปแล้ว ดังมีรายละเอียดดังนี้

- (1) การให้หักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักร และอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

โดยให้สามารถหักในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนด ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 145) พ.ศ. 2527 ณ วันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2527 ทั้งนี้ จะต้องไม่เป็นเครื่องจักร และอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้ผลิตสินค้าหรือให้บริการ เว้นแต่เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าวได้ใช้เพื่อการวิจัยอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน การวิจัยเชิงประยุกต์ การทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ และการปรับปรุงกรรมวิธีการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลผลิต ทั้งนี้ ไม่ว่าจะใช้เพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองหรือของผู้อื่นจะต้องเป็นเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ไม่เคยผ่านการใช้งานมาก่อน โดยเครื่องจักร และอุปกรณ์ดังกล่าวต้องสามารถนำไปใช้งานได้ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป และมีมูลค่าต้นทุนไม่ต่ำกว่า

100,000 บาท (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 319 พ.ศ. 2541 ใช้บังคับเมื่อ 23 เมษายน 2541 เป็นต้นไป) ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับ คือ ผู้ประกอบการที่ซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีนั้น สามารถหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาในปีแรกได้สูงกว่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ทั่วไป ทำให้ผู้ประกอบการเสียภาษีลดลงในปีแรกที่ซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์มา ผู้ประกอบการก็จะได้ประโยชน์ในด้านการหมุนเงิน (Cash Flow) เนื่องจากการชะลอการเสียภาษีในปีแรก

(2) การยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินได้ของบริษัท และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนตามที่กำหนด

ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 297) พ.ศ. 2539 ประกาศเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีมากขึ้น ช่วยให้ผู้ประกอบการหักรายจ่ายสำหรับค่าจ้างเพื่อทำการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีได้ตามปกติ และยังสามารถรับยกเว้นเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เช่น ผู้ประกอบการได้จ่ายค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีจำนวน 100,000 บาท ผู้ประกอบการจะหักรายจ่ายได้ตามปกติ 100,000 บาท และเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี 100,000 บาท ทำให้เงินได้ที่ต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีลดลง 200,000 บาท หรือเทียบเท่ากับ ร้อยละ 200 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

(3) การยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินได้ของบริษัท และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เป็นจำนวนร้อยละ 300 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนตามที่กำหนด

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงได้ทำการปรับปรุงหลักเกณฑ์การยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในกรณีที่มีรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีความเหมาะสมและจูงใจภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 598) พ.ศ. 2559 ให้ไว้ ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ได้มีการกำหนดในมาตรา 4 “ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากรสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นจำนวนร้อยละ

หนึ่งร้อยของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยการได้รับยกเว้นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด นอกจากนี้ ให้ยกเว้นภาษีเงินได้เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้นจากสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 4 แต่เมื่อรวมสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ตามพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว ต้องไม่เกินอัตราส่วนของรายได้ของกิจการที่ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกันตามลำดับต่อไปนี้

- (1) ร้อยละ 60 เฉพาะส่วนของรายได้ที่ไม่เกิน 50 ล้านบาท
- (2) ร้อยละ 9 เฉพาะส่วนของรายได้ที่เกิน 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท
- (3) ร้อยละ 6 เฉพาะส่วนของรายได้ที่เกิน 200 ล้านบาท”

ทั้งนี้ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้ใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ เนื่องจากรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมตามพระราชกฤษฎีกานี้ ต้องไม่นำรายจ่ายดังกล่าวไปใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(4) มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)

สำหรับมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ในประเทศนั้น รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม โดยได้ประกาศพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 602) พ.ศ. 2559 ประกาศเมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2559 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักที่มีศักยภาพขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการออกแบบและพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย New Startup ตามที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติกำหนด และได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยให้ได้รับการยกเว้นเป็นระยะเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชี นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับอนุมัติจากกรมสรรพากร ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560 ได้มีการต่ออายุมาตรการนี้ โดยได้ออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับ

ที่ 637 พ.ศ. 2560 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 สามารถยื่นขอยกเว้นได้

สำหรับกิจการที่ประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมายจะต้องเป็นกิจการที่ประกอบอุตสาหกรรมซึ่งใช้เทคโนโลยีหลักเป็นฐานในกระบวนการผลิต และการให้บริการตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติกำหนด และได้รับการรับรองจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 10 ประเภทต่อไปนี้

- (1) อุตสาหกรรมอาหารและการเกษตร
- (2) อุตสาหกรรมเพื่อประหยัดพลังงาน ผลิตพลังงานทดแทน และพลังงานสะอาด
- (3) อุตสาหกรรมฐานเทคโนโลยีชีวภาพ
- (4) อุตสาหกรรมการแพทย์และสาธารณสุข
- (5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- (6) อุตสาหกรรมวัสดุก้าวหน้า
- (7) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องประดับ
- (8) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน
- (9) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และบริการสารสนเทศ
- (10) อุตสาหกรรมฐานการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม หรืออุตสาหกรรมใหม่

โดยให้ยกเว้นภาษีเงินสำหรับกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามระยะเวลาที่กำหนด มีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้า และการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาท รวมทั้งมีรายได้จากการขายสินค้า และการให้บริการของกิจการที่ประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมาย หรือรายได้เกี่ยวเนื่องกับการประกอบกิจการ อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ต้องไม่ใช่สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

- (5) มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการเงินร่วมลงทุน

สำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน รัฐบาลได้ประกาศพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 597) พ.ศ. 2559 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ส่งเสริมให้กิจการเงินร่วมลงทุนที่สามารถลงทุนได้ทั้งในกิจการเป้าหมาย และมีใช้กิจการเป้าหมายได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการเป้าหมาย ซึ่งเป็นเงินปันผลในส่วนที่เกิดจากกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหลักในการออกแบบ และพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการอย่างเป็นระบบ และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนหุ้นกิจการเป้าหมาย และเงินได้ในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนหุ้นกิจการเป้าหมายจะต้องเป็นกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหลักในการออกแบบ และพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องในธุรกิจหลัก ที่สร้างมูลค่าเพิ่มและก่อให้เกิดรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมดของกิจการ ทั้งนี้ ทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนต้องจดทะเบียนเป็นทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ต่อมาได้มีการต่ออายุมาตรการนี้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 637 พ.ศ. 2560 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ให้บริษัทที่จดทะเบียนเป็นทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561

สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ลงทุน ได้แก่ (1) การได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินปันผลที่จ่ายจากรายได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของกิจการเงินร่วมลงทุนที่เป็นบริษัทจำกัด หรือเงินปันผลที่จ่ายจากทรัสต์ในส่วนที่เป็นเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการที่ใช้เทคโนโลยีหลักในการออกแบบ และพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการอย่างเป็นระบบของกิจการเป้าหมาย (2) ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับรายได้จากการโอนหุ้นของกิจการเงินร่วมลงทุนและเงินได้ในทำนองเดียวกัน ตามสัดส่วนการลงทุนของกิจการเงินร่วมลงทุนในกิจการเป้าหมาย ทั้งนี้การได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี มีระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีหรือเท่าอายุกองทุนแล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่า นอกจากนี้ ต้องเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป

1.3.2 สิทธิประโยชน์จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ)

(1) พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน

พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนนี้ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 7 ปี (พ.ศ. 2558 – 2564) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) ไม่เกิน 8 ปี
- การหักลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราไม่เกินร้อยละ 50 ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี ซึ่งเป็นทางเลือกในรูปแบบใหม่ เป็นการให้สิทธิประโยชน์ในรูปแบบการยกเว้นภาษีเงิน

ได้นิติบุคคลตั้งแต่ปีแรก เมื่อหมดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้วจึงจะเป็นการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อไปอีก 5 ปี

- Investment Tax Allowance (ITA) เป็นการให้สิทธิแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งไม่ได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้สามารถหักเงินที่ใช้ไปในการลงทุนในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากกำไรสุทธิได้ ซึ่งการใช้ ITA นี้เป็นการให้สิทธิผู้ลงทุนในการหักเงินที่ใช้ในการลงทุนออกจากกำไรสุทธิ โดยจะมีการกำหนดไว้ว่า หักได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของเงินลงทุนแล้วในกิจการนั้น ทั้งนี้ จะต้องเป็นการลงทุนจริงถึงจะได้สิทธิ และการหักเงินที่ใช้ในการลงทุนออกจากกำไรสุทธิ ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ ภายในระยะเวลา 10 ปี เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล
- การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยจะต้องนำเข้าสำหรับอุปกรณ์เครื่องมือ เพื่อมาใช้ในการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการทดสอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2560 ได้แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนฉบับแก้ไข” ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมการลงทุนในเทคโนโลยีหลักที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูง ซึ่งได้เพิ่มเติมสิทธิประโยชน์หลัก คือ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 13 ปี สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นสูง สำหรับการวิจัยและพัฒนา ซึ่งการให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากเดิมที่กำหนดไว้ไม่เกิน 8 ปี เป็นไม่เกิน 13 ปี เป็นการดึงดูดนักลงทุนและเป็นการช่วยส่งเสริมศักยภาพและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการของประเทศ

1.4 มาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(1) พ.ร.บ. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

เพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนตามแนวทาง Thailand 4.0 ที่สามารถตอบโจทย์ของประเทศ (National Agenda) และเป็นการลงทุนใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบต่อประเทศระดับสูง ซึ่งไม่สามารถที่จะดึงดูดได้ด้วยการใช้เครื่องมือเดิม รัฐบาลจึงได้ประกาศ พ.ร.บ. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พ.ศ. 2560 มีผลตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 เป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญดังนี้ (1) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 15 ปี และ (2) เงินสนับสนุนจากกองทุนขนาด 10,000 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการวิจัยและ

พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม หรือการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ทั้งนี้ การสนับสนุนเงินดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ รวมถึงรายละเอียดแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม และเกิดความคุ้มค่ากับเงินที่สนับสนุนไป โดยเป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยเป็นหลัก

(2) มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการเทคโนโลยีนวัตกรรม (Startup & Innobiz)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ต่อมาตรการให้ความช่วยเหลือ SMEs ผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการเทคโนโลยีนวัตกรรม (Start-up & Innobiz) โดยวงเงินค้ำประกันต่อรายรวมทุกสถาบันของผู้ประกอบการใหม่ (Startup) บุคคลธรรมดาไม่เกิน 5 ล้านบาท สำหรับนิติบุคคลไม่เกิน 10 ล้านบาท ส่วนผู้ประกอบการเทคโนโลยีนวัตกรรม (Innobiz) บุคคลธรรมดาไม่เกิน 10 ล้านบาท สำหรับนิติบุคคลไม่เกิน 40 ล้านบาท และอนุมัติงบประมาณในการดำเนินมาตรการดังกล่าว วงเงินไม่เกิน 1,360 ล้านบาท โดยขอรับเงินชดเชยจากรัฐบาลจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และปีต่อ ๆ ไป ตามภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละปี ทั้งนี้ อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และการยื่นขอให้ค้ำประกันขั้นต่ำครั้งละไม่น้อยกว่า 10,000 บาท

จากมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ตลอดจนมาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคเอกชนทั้งในกลุ่มผู้ประกอบการเริ่มต้นไปจนถึงกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง ไปจนถึงผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ที่มิวิจัยได้รวบรวมมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมดังกล่าวเพื่อเร่งสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งในส่วนของ การส่งเสริมการลงทุน และการส่งเสริมให้เกิดการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมภายในประเทศ แต่ทั้งนี้ เห็นได้ว่าหลายมาตรการเป็นมาตรการระยะสั้น และหลายมาตรการกำลังจะหมดอายุลง หรือบางมาตรการได้หมดอายุลงไปแล้ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและทบทวนมาตรการต่าง ๆ ที่ผ่านมา เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบททั้งในและต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาควบคู่ไปกับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในปัจจุบัน (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) เพื่อวิเคราะห์และนำไปสู่มาตรการที่จะปรับปรุงต่อไปในอนาคต

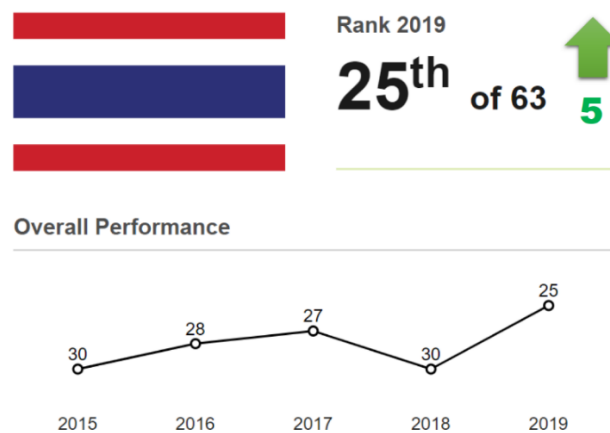
บทที่ 2

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และการวิจัยพัฒนาในภาคเอกชน

2.1 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

ในปี ค.ศ. 2019 สถาบัน IMD World Competitiveness Center ได้จัดอันดับให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันอยู่ที่อันดับที่ 25 จาก 63 ประเทศทั่วโลก ซึ่งดีขึ้น 5 อันดับจากปี ค.ศ. 2018 ที่อยู่อันดับที่ 30 ทำให้ประเทศไทยอยู่ที่อันดับที่ 8 ของกลุ่ม 14 ประเทศเอเชีย – แปซิฟิก โดยประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันอันดับที่ 1 คือ ประเทศสิงคโปร์ รองลงมา คือ ฮองกง และประเทศสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ เกณฑ์ในการพิจารณาการจัดอันดับของ สถาบัน IMD ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพภาครัฐ ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน โดยในแต่ละปัจจัยจะแบ่งเป็น 5 ด้าน และสามารถจำแนกได้ถึง 255 ตัวชี้วัด ซึ่งประเทศไทยนั้นอันดับความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นเกือบทุกปัจจัย โดยปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจนั้น ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 8 เพิ่มขึ้น 2 อันดับจากปีก่อน ปัจจัยด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 20 เพิ่มขึ้น 2 อันดับจากปีก่อน ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 45 เพิ่มขึ้น 3 อันดับจากปีก่อน ส่วนปัจจัยด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจประเทศไทยอยู่อันดับที่ 27 ลดลงไป 2 อันดับจากปีก่อน ซึ่งปัจจัยที่ผลักดันให้ประเทศไทยมีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น คือ การลงทุนจากประเทศที่มากขึ้น กฎหมายและระเบียบมีความคล่องตัวมากขึ้น และมีการเร่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 2.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวม ปี ค.ศ. 2019

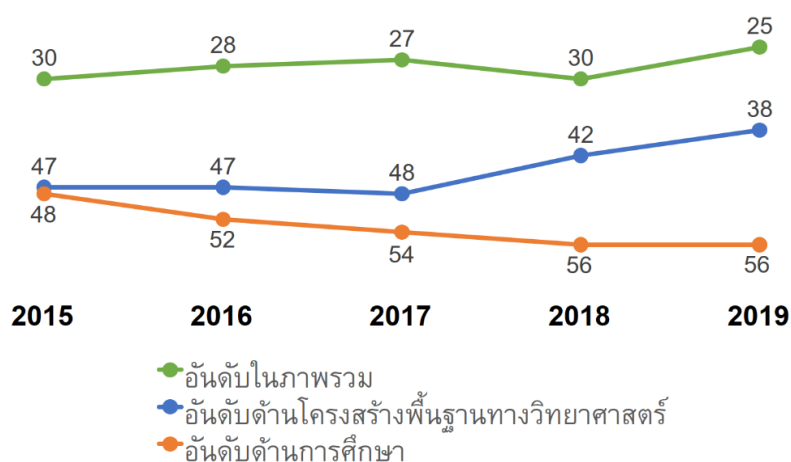
ที่มา: IMD, World Competitiveness Yearbook, 2019

จากอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศนี้แสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งแล้ว ประเทศไทยยังอยู่ในอันดับที่ 25 ถึงแม้ว่าจะเป็นอันดับที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่ก็จำเป็นต้องเร่งค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองเพื่อนำไปพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศคู่แข่งและเพื่อไปสู่ตลาดโลกได้ต่อไป

2.2 โครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย

จากการศึกษาของสถาบัน IMD World Competitiveness Center พบว่า ในปี 2019 ประเทศไทยมีขีดความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่อันดับที่ 38 จาก 63 ประเทศทั่วโลก เพิ่มขึ้นจากปี 2018 ที่อยู่อันดับที่ 42 จาก 63 ประเทศทั่วโลก โดยประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Gross expenditures on R&D: GERD) อยู่ที่ 4,571 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อยู่อันดับที่ 30 จาก 63 ประเทศทั่วโลก ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2018 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาอยู่ที่ 3,217 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 1 เพิ่มขึ้นจากปี 2018 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศต่อ GDP ร้อยละ 0.78

ภาพที่ 2.2 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

ที่มา: IMD, World Competitiveness Yearbook, 2019

ในด้านการลงทุนทางด้านการวิจัยและพัฒนานั้น พบว่า ในปี 2019 ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของธุรกิจภาคเอกชนมีมูลค่าที่ 3,657 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าค่าใช้จ่ายด้านการ

วิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2018 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของธุรกิจภาคเอกชนอยู่ที่ 2,343 ล้านบาทหรือร้อยละ

ในด้านบุคลากร ประเทศไทยมีจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบทำงานเต็มเวลาทั้งหมด (Full-Time Equivalent: FTE) 138,600 คน ในปี 2019 เพิ่มขึ้นจากปี 2018 ที่มีจำนวนบุคลากรวิจัยจำนวน 112,400 คน แบ่งเป็นจำนวนบุคลากรวิจัยภาคเอกชนจำนวน 86,300 คน คิดเป็นร้อยละ 62 ของจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งประเทศ ซึ่งในปี 2019 สัดส่วนของบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านวิศวกรรม มีจำนวนอยู่ที่ร้อยละ 34.91 ของจำนวนสัดส่วนบัณฑิตทั้งหมด ซึ่งสัดส่วนบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิศวกรรมของไทยยังมีสัดส่วนที่น้อย เมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมดของประเทศ

ด้านบทความและสิทธิบัตร ในปี 2019 ประเทศไทยมีจำนวนบทความด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมด 9,582 บทความ และมีการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตรอยู่ที่ 1,611 สิทธิบัตร ซึ่งจำนวนการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตรของประเทศไทยยังน้อยอยู่เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ จัดอยู่อันดับที่ 40 จาก 63 ประเทศทั่วโลก จึงจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาให้มากขึ้น

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงตัวชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย

ตัวชี้วัด	2018		2019		เปลี่ยนแปลง
	อันดับ	จำนวน/ค่า	อันดับ	จำนวน/ค่า	
ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศ	34	3,217 millions USD	30	4,571 millions USD	↑
ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศต่อ GDP	45	0.78%	37	1.00%	↑
ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของธุรกิจเอกชน	29	2,343 millions USD	27	3,657 millions USD	↑
จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบทำงานเต็มเวลาของทั้งประเทศ	17	112,400 FTE	16	138,600 FTE	↑
จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบทำงานเต็มเวลาในภาคเอกชน	20	62,000 FTE	16	86,300 FTE	↑
สัดส่วนบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิศวกรรม	29	34.91%	30	34.91%	↓

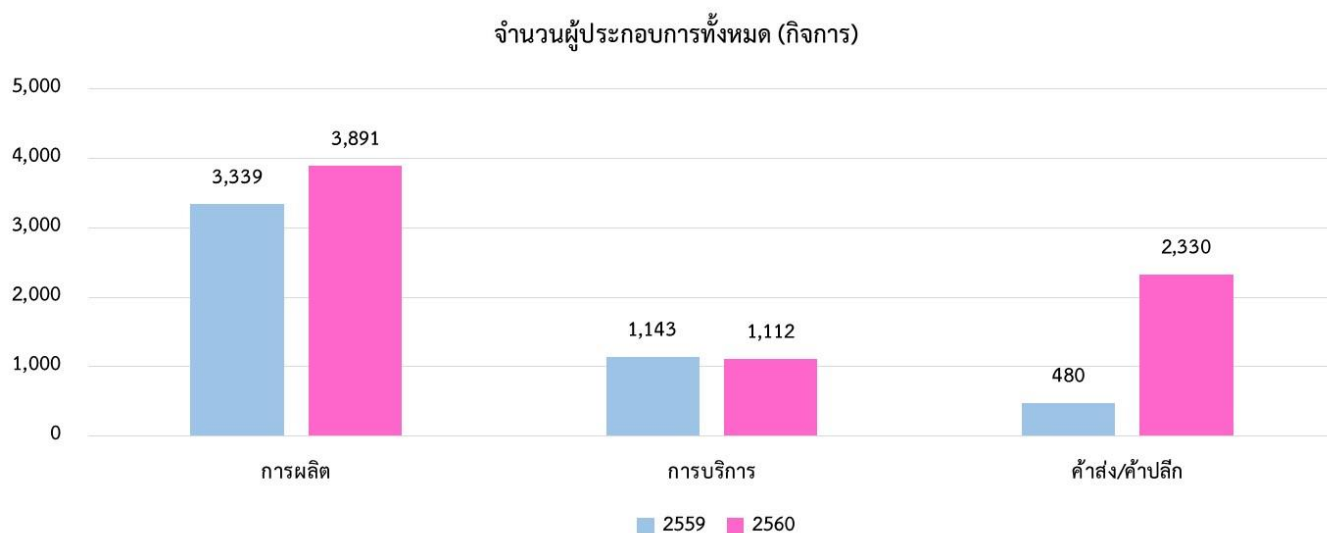
ตัวชี้วัด	2018		2019		เปลี่ยนแปลง
	อันดับ	จำนวน/ค่า	อันดับ	จำนวน/ค่า	
จำนวนบทความด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	36	9,582	36	9,582	-
จำนวนการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตร	39	1,601	40	1,611	↓

ที่มา: IMD, World Competitiveness Yearbook, 2019

2.3 การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน

ข้อมูลจากสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) รายงานว่า ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนผู้ประกอบการในประเทศไทยที่มีกิจกรรมทางด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสิ้น 7,333 บริษัท ซึ่งแบ่งได้ 3 ประเภทของอุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมการผลิตมีจำนวน 3,891 บริษัท อุตสาหกรรมการบริการมีจำนวน 1,112 บริษัท และอุตสาหกรรมค้าส่งและค้าปลีกมีจำนวน 2,330 บริษัท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ที่มีผู้ประกอบการมีกิจกรรมทางด้านการวิจัยและพัฒนาจำนวนเพียง 4,962 บริษัท

ภาพที่ 2.3 จำนวนผู้ประกอบการที่มีกิจกรรมวิจัยและพัฒนา ปี พ.ศ. 2559 และ 2560

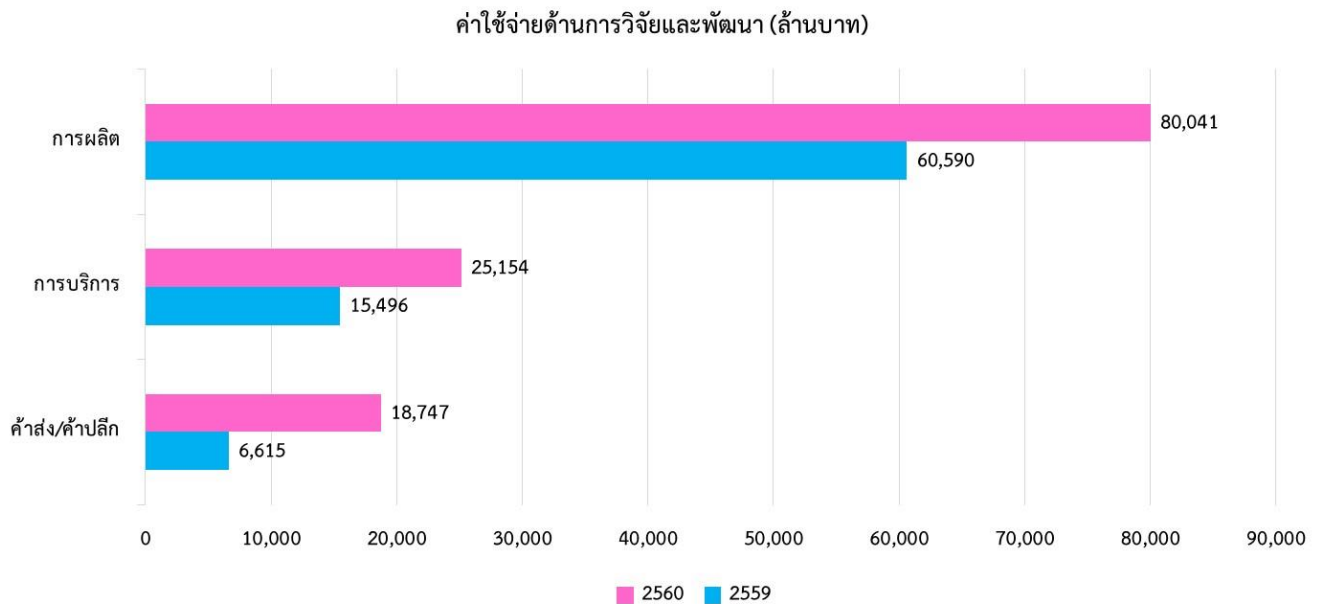
ที่มา: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2019

การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยอุตสาหกรรมการผลิตมีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมาคืออุตสาหกรรมการบริการ และอุตสาหกรรมค้าส่งและค้าปลีก

ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2560 มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 123,942 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2559 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาอยู่ที่ 82,701 ล้านบาท สำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเฉลี่ยต่อกิจการอยู่ที่ประมาณกิจการละ 16.9 ล้านบาท

ภาพที่ 2.4 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน ปี พ.ศ. 2560

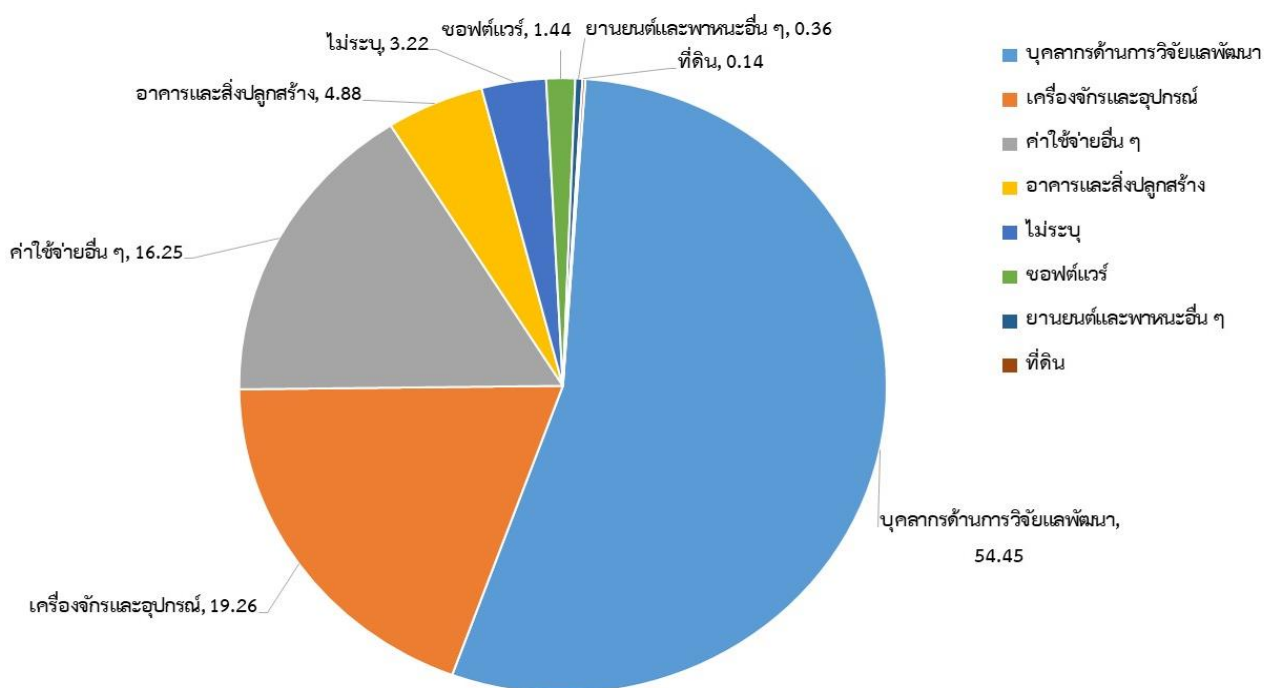

ที่มา: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2019

บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบรายหัวและแบบการทำงานเต็มเวลา (Head Count vs Full Time Equivalent) พบว่าจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมการผลิตมีจำนวนมากกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งหมด โดยในปี พ.ศ. 2560 อุตสาหกรรมการผลิตมีบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบรายหัวจำนวน 55,840 คนและบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบทำงานเต็มเวลาจำนวน 52,560 คน รองลงมาอุตสาหกรรมบริการมีบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบรายหัวจำนวน 20,584 คน และบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบทำงานเต็มเวลาจำนวน 18,464 คน และอุตสาหกรรมการค้าส่งและค้าปลีกมีบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบรายหัวจำนวน 15,707 คนและบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบทำงานเต็มเวลาจำนวน 15,373 คน

ประเภทของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 54.50 เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ ร้อยละ 19.26 และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีกร้อยละ 26.29

ภาพที่ 2.5 จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา ปี 2560

ที่มา: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2019

กล่าวโดยสรุปพบว่า ประเทศไทยมีพัฒนาการด้านความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา มีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ทั้งในภาครัฐและเอกชนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจำนวนผู้ประกอบการในประเทศไทยที่มีกิจกรรมทางด้านการวิจัยและพัฒนา มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมในภาคเอกชนในช่วงเวลาที่ผ่านมา จึงนับได้ว่าส่งผลในทางบวกและได้รับความสำเร็จในระดับหนึ่ง

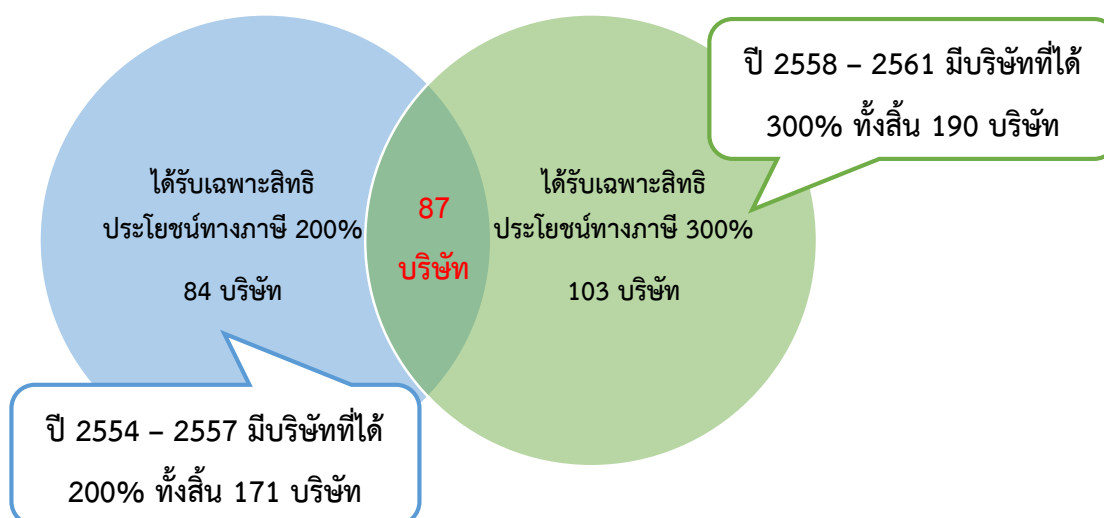
บทที่ 3

ผลจากมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ผ่านมา

3.1 ผลจากมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม 300%

จากข้อมูลสถิติของการรับรองโครงการวิจัยของ สวทช. พบว่า ผลของการรับรองการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในช่วงมาตรการ 200% และ 300% มีผลตอบรับจากภาคเอกชนต่อมาตรการดังกล่าว ดังนี้

ภาพที่ 3.1 จำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองตามมาตรการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300%

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

ข้อมูลจากผลการดำเนินงานตามมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งในส่วนของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% นั้น จากข้อมูลพบว่า ช่วงระหว่างปี 2554 – 2557 นั้น มีบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองตามมาตรการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% จำนวนทั้งสิ้น 171 บริษัท และมีบริษัทเอกชนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ระหว่างปี 2558 – 2561 จำนวนทั้งสิ้น 190 บริษัท ซึ่งเมื่อทำการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อบริษัทที่ได้รับการรับรองตามมาตรการดังกล่าวพบว่า มีบริษัทเอกชนจำนวน 87 บริษัทที่ได้รับการรับรองทั้งในส่วนของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300%

หากพิจารณาถึงขนาดของบริษัท⁹ ที่ได้รับการรับรองตามมาตรการดังกล่าว จากข้อมูลพบว่า ในช่วงที่ภาครัฐมีมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% นั้น บริษัทที่ได้รับการรับรองส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ (มีรายได้มากกว่า 200 ล้านบาท) ซึ่งมีมากถึง 145 บริษัท หรือคิดเป็นสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 84.8 ตามมาด้วยบริษัทขนาดกลาง (มีรายได้ 51 – 200 ล้านบาท) มีจำนวนที่ได้รับการรับรองทั้งสิ้น 17 บริษัท และบริษัทขนาดเล็ก (มีรายได้น้อยกว่า 50 ล้านบาท) ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% เพียง 9 บริษัท

สำหรับในช่วงปี 2558 – 2561 ที่ภาครัฐได้ปรับปรุงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านการวิจัยและพัฒนาใหม่ หรือที่เรียกว่า มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% นั้นพบว่า บริษัทเอกชนขนาดใหญ่ยังคงเป็นบริษัทที่ได้รับการรับรองมากที่สุดเช่นเดียวกับในช่วงที่มีมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% อีกทั้งยังมีสัดส่วนของบริษัทที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 81.1 หรือคิดเป็นจำนวน 154 บริษัท ในอันดับรองลงมาคือ บริษัทขนาดกลาง มีจำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองทั้งสิ้น 24 บริษัท และบริษัทขนาดเล็ก มีจำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรอง 12 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 12.6 และ 6.3 ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จำนวนของบริษัทเอกชนที่เข้ามาขอรับการรับรองและได้รับการรับรองการให้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการดังกล่าวนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยคิดเป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.1 ในภาพรวม ในขณะที่หากพิจารณาเฉพาะส่วนของบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองเฉพาะมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% โดยไม่นับซ้ำในส่วนของบริษัทที่ได้รับการรับรองทั้ง 2 มาตรการนั้นพบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นของบริษัทเอกชนดังกล่าวมากถึงร้อยละ 22.6

ตารางที่ 3.1 จำนวนบริษัท จำนวนโครงการ และมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% จำแนกตามขนาดบริษัท

	มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200%			มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%		
	บริษัทขนาดเล็ก	บริษัทขนาดกลาง	บริษัทขนาดใหญ่	บริษัทขนาดเล็ก	บริษัทขนาดกลาง	บริษัทขนาดใหญ่
จำนวนบริษัท	9	17	145	12	24	154

⁹ การแบ่งขนาดบริษัทนั้นใช้เกณฑ์ตามกฎกระทรวง กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าทรัพย์สินถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545

	มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200%			มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%		
	บริษัท ขนาดเล็ก	บริษัท ขนาดกลาง	บริษัท ขนาดใหญ่	บริษัท ขนาดเล็ก	บริษัท ขนาดกลาง	บริษัท ขนาดใหญ่
	จำนวน โครงการ	16	42	1,454	15	43
มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)	76.4	72.9	5,093.5	18.4	74.8	5,607.3

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

ตามข้อมูลในตารางที่ 3.1 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเพื่อให้ทราบถึงจำนวนของบริษัทในแต่ละขนาด จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองในแต่ละช่วงมาตรการ รวมถึงมูลค่าโครงการที่เกิดขึ้น โดยจากข้อมูลจะเห็นได้ชัดเจนว่า มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมนั้น ได้รับความสนใจจากบริษัทเอกชนอย่างต่อเนื่อง สังเกตได้จากจำนวนบริษัท และมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองที่มีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อนำข้อมูลในแต่ละส่วนมาคิดค่าเฉลี่ยจะพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ถึงแม้กลุ่มบริษัทขนาดเล็กจะมีจำนวนบริษัทและจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองน้อยกว่ากลุ่มบริษัทขนาดอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของมูลค่าโครงการในแต่ละขนาดบริษัทแล้วกลับพบว่า ในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% กลุ่มบริษัทขนาดเล็กเป็นบริษัทที่มีค่าเฉลี่ยของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองมากกว่ากลุ่มบริษัทอื่น ๆ คือ 4.8 ล้านบาทต่อโครงการ แต่กลับปรับลดลงเหลือ 1.2 ล้านบาทต่อโครงการในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ในส่วนของกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ถึงแม้จะมีจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองเป็นจำนวนมาก แต่มูลค่าเฉลี่ยต่อโครงการในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% กลับไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก คืออยู่ที่ 3.5 ล้านบาทต่อโครงการ แต่ก็มีมีการปรับเพิ่มขึ้นเป็น 4.2 ล้านบาทต่อโครงการ ในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% สำหรับกลุ่มบริษัทขนาดกลางจากการพิจารณามูลค่าเฉลี่ยต่อโครงการกลับพบว่าเป็นกลุ่มบริษัทที่มีมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยน้อยที่สุดกว่ากลุ่มบริษัทขนาดอื่น ๆ โดยมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยมีจำนวนที่เท่ากันทั้ง 2 ช่วงของมาตรการ คือ 1.7 ล้านบาทต่อโครงการ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองต่อจำนวนบริษัทในแต่ละขนาดนั้นกลับได้ข้อมูลที่แตกต่างออกไปดังนี้ กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนบริษัทและจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองเป็นจำนวนมากมีการใช้งบประมาณในการดำเนินการโครงการเพื่อการวิจัยและพัฒนาโดยเฉลี่ย

มากกว่ากลุ่มบริษัทขนาดอื่น ๆ คือ 17.5 ล้านบาทต่อบริษัท ในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และเพิ่มขึ้นเป็น 19.5 ล้านบาทต่อบริษัท ในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% สำหรับกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่มีการลงทุนในส่วนของมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยมากที่สุดในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% นั้นกลับพบว่า ในช่วงมาตรการเดียวกันแต่ละบริษัทมีการลงทุนในส่วนของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6.9 ล้านบาทต่อบริษัท แต่ก็มีมีการปรับมูลค่าการลงทุนลงในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% โดยคงเหลืออยู่ที่ 1.5 ล้านบาทต่อบริษัท ในส่วนของกลุ่มบริษัทขนาดกลาง ยังคงเป็นกลุ่มที่มีการลงทุนทางด้านการวิจัยและพัฒนาในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยอยู่ที่ 3.0 ล้านบาทต่อบริษัท และลดลงเป็น 2.4 ล้านบาทต่อบริษัท ในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%

ตารางที่ 3.2 จำนวนบริษัท จำนวนโครงการ และมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท

	มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200%				มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%			
	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนบริษัท	71	61	97	97	57	87	95	92
บริษัทขนาดเล็ก	3	2	3	3	-	4	3	5
บริษัทขนาดกลาง	4	2	13	5	3	10	11	7
บริษัทขนาดใหญ่	64	57	81	89	54	73	81	80
จำนวนโครงการ	375	354	374	409	262	327	386	404
บริษัทขนาดเล็ก	3	6	3	4	-	4	3	8
บริษัทขนาดกลาง	11	5	18	8	3	14	16	10
บริษัทขนาดใหญ่	361	343	353	397	259	309	367	386
มูลค่าโครงการ (ลบ.)	1,107.8	1,464.8	1,416.9	1,253.3	1,548.8	1,511.7	1,327.7	1,312.3
บริษัทขนาดเล็ก	40.7	26.0	3.4	6.3	-	4.8	9.9	3.7
บริษัทขนาดกลาง	15.9	3.4	21.4	32.2	39.3	22.6	8.5	4.4
บริษัทขนาดใหญ่	1,051.2	1,435.4	1,392.1	1,214.8	1,509.5	1,484.3	1,309.3	1,304.2

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

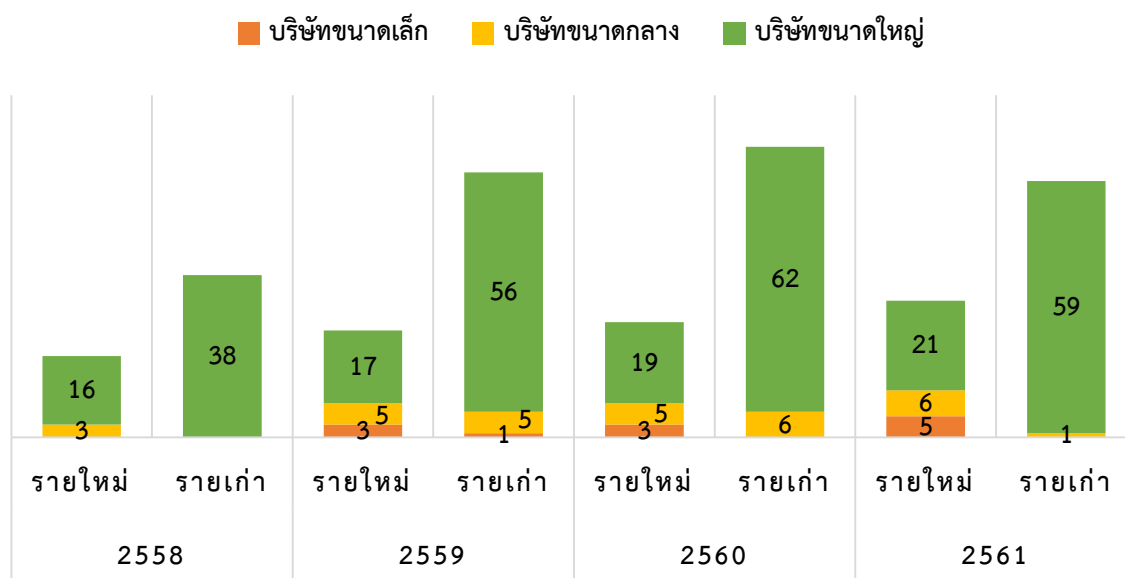
ในส่วนของภาพรวมของจำนวนบริษัท จำนวนโครงการและมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองในแต่ละปี โดยแยกตามขนาดบริษัทนั้น จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมในช่วงของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% (ปี 2554 – 2557) ซึ่งมีโครงการที่ได้รับการรับรองทั้งสิ้น 1,512 โครงการ คิดเป็นมูลค่าโครงการทั้งหมด 5,242.8 ล้านบาท โดยกลุ่มบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มที่มีโครงการที่ได้รับการรับรอง รวมถึงมูลค่าโครงการที่มากที่สุดในทุกๆ ปี ซึ่งหากนำข้อมูลภาพรวมของมูลค่าโครงการมาคำนวณเพื่อหามูลค่าโดยเฉลี่ยจากจำนวนโครงการนั้นจะพบข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในช่วงสองปีแรก (2554 – 2555) ของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% นั้น แนวโน้มของมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยที่ได้รับการรับรองมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น จากปี 2554 ที่มีมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 3.0 ล้านบาทต่อโครงการ ก็ได้ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 4.1 ล้านบาทต่อโครงการ ในปี 2555 แต่หลังจากปี 2555 เป็นต้นมา กลับพบว่ามูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยที่ได้รับการรับรองกลับมีมูลค่าที่ลดลงอย่างต่อเนื่องที่ 3.8 ล้านบาทต่อโครงการในปี 2556 และปรับลดลงอีกที่ 3.1 ล้านบาทต่อโครงการในปี 2557 ซึ่งหากพิจารณาโดยแยกตามขนาดของบริษัทจะพบว่า มูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทขนาดเล็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปี 2556 แต่ก็กลับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2557 โดยเป็นการปรับเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 39.0 แตกต่างกับมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ที่ในปี 2555 มีมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปี 2554 มากถึงร้อยละ 43.7 แต่ก็ปรับตัวลดลงในช่วง 2 ปีหลังของมาตรการ โดยมีมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 3.9 และ 3.1 ล้านบาท ในปี 2556 และ 2557 ตามลำดับ

สำหรับช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% นับตั้งแต่ปี 2558 – 2561 นั้นพบว่า มีโครงการที่ได้รับการรับรองทั้งสิ้น 1,379 โครงการ คิดเป็นมูลค่าโครงการทั้งสิ้น 5,700.5 ล้านบาท ถึงแม้ในภาพรวมของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จะมีจำนวนโครงการที่ลดลง แต่ในส่วนของมูลค่าโครงการในภาพรวมนั้นกลับมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% แต่เมื่อนำมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองมาคำนวณโดยเฉลี่ยกลับพบว่า ในภาพรวมของมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยที่ได้รับการรับรองนั้น กลับมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา โดยแนวโน้มดังกล่าวเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกับมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยในกลุ่มบริษัทขนาดกลาง และกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% มาสู่ 300% (ปี 2558) นั้นกลับไม่มีบริษัทขนาดเล็กที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%

จากการเปรียบเทียบข้อมูลของบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และ 300% ดังกล่าวข้างต้น ในภาพที่ 3.2 นี้ จึงได้ทำการเปรียบเทียบให้เห็นถึงจำนวนของบริษัทรายเก่าที่เคยได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% และยังคงได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% และกลุ่มบริษัทรายใหม่ที่ไม่เคยได้รับการรับรองตามมาตรการ

การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% เพื่อจะได้นำมาพิจารณาถึงจำนวนของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการรับรอง สัดส่วนของโครงการ รวมทั้งมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทในประเภทต่าง ๆ

ภาพที่ 3.2 จำนวนบริษัทรายใหม่และรายเก่าที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

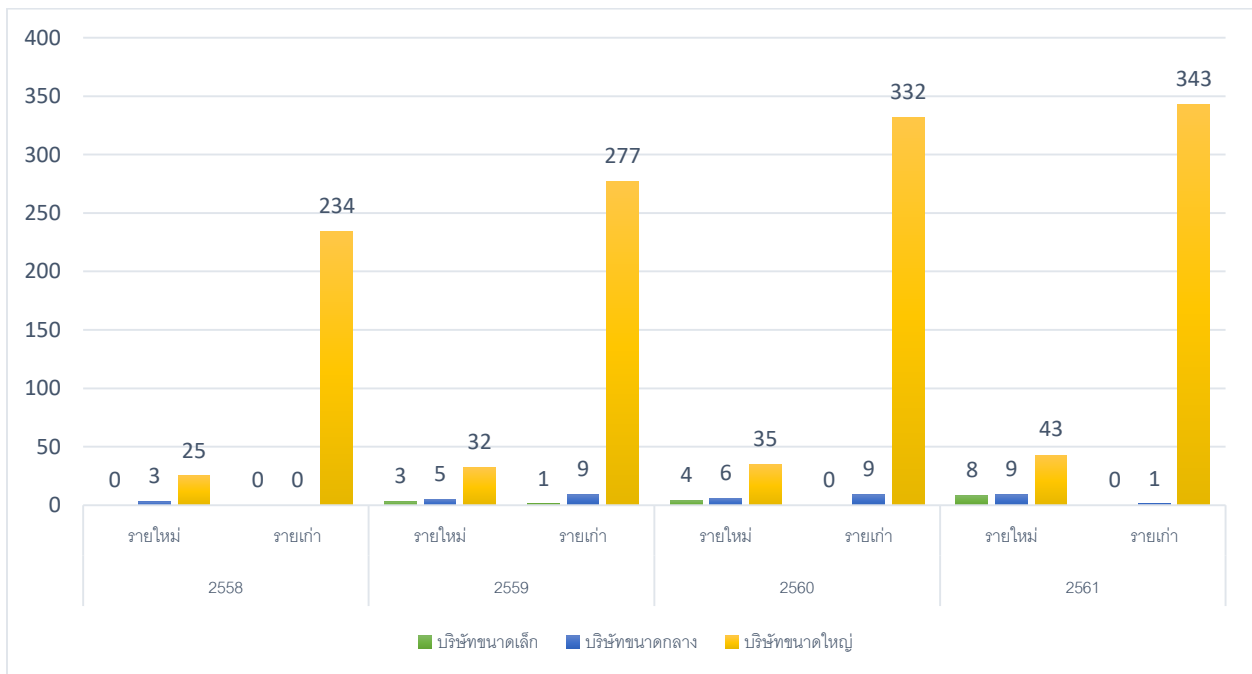
จากภาพที่ 3.2 จะเห็นได้ว่า ภาพรวมของบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% นั้นส่วนใหญ่เป็นบริษัทเอกชนรายเก่าที่เคยได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อการวิจัยและพัฒนามาก่อน และก็มีแนวโน้มเข้ามาขอรับการรับรองเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี 2561 ที่บริษัทเอกชนรายเก่าที่ได้รับการรับรองมีจำนวนลดลง ซึ่งคิดเป็นการลดลงที่ร้อยละ 4.8 สำหรับในส่วนของบริษัทเอกชนรายใหม่ หรือผู้ประกอบการที่ไม่เคยได้รับสิทธิประโยชน์มาก่อนนั้นพบว่า มีแนวโน้มของจำนวนของบริษัทเอกชนรายใหม่ที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ในช่วงปี 2558 - 2561 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคิดเป็นการเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2559 - 2561 ที่ร้อยละ 31.6, 8.0 และ 18.5 ตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณาบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองโดยแยกตามขนาดบริษัทจะพบข้อมูลที่น่าสนใจคือ ในช่วงเริ่มต้นของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% นั้น บริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่เคยได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% มาก่อน อีกทั้งบริษัทรายใหม่ที่เข้ามาและได้รับการรับรองในช่วงปีดังกล่าวก็ยังคงเป็นบริษัทขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม

กลับไม่พบว่าบริษัทเอกชนขนาดเล็กที่ได้รับการรับรองในช่วงปีดังกล่าว สำหรับในปี 2559 และ 2560 จะเห็นได้ว่ามีจำนวนของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ทั้งรายเก่าและรายใหม่ที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2559 พบว่าเริ่มมีบริษัทขนาดเล็กรายเก่าที่เคยได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% เข้ามาขอรับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ด้วย ในขณะที่บริษัทเอกชนขนาดกลางและขนาดเล็กก็ให้ความสนใจและได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ในจำนวนและสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน สำหรับในปี 2561 เป็นที่น่าสังเกตว่า ในส่วนของบริษัทเอกชนรายเก่าทั้งบริษัทขนาดใหญ่ และบริษัทขนาดกลางที่ได้รับการรับรองกลับมีแนวโน้มที่ลดลงจากปี 2560 ในขณะที่บริษัทเอกชนรายใหม่ที่ได้รับการรับรองนั้นกลับมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ทั้งในกลุ่มของบริษัทขนาดใหญ่ บริษัทขนาดกลาง และบริษัทขนาดเล็ก

ภาพที่ 3.3 จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

หากพิจารณาถึงจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ของบริษัทเอกชนรายเก่าและรายใหม่นั้นจะเห็นว่า จำนวนโครงการของบริษัทเอกชนรายเก่าที่ได้รับการรับรองนั้นยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2559 และ 2560 ที่อัตราการเติบโตของจำนวนโครงการของบริษัทเอกชนรายเก่ามีสัดส่วนการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 22.6 และ 18.8 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากจำนวนโครงการในปี 2561 ที่แม้

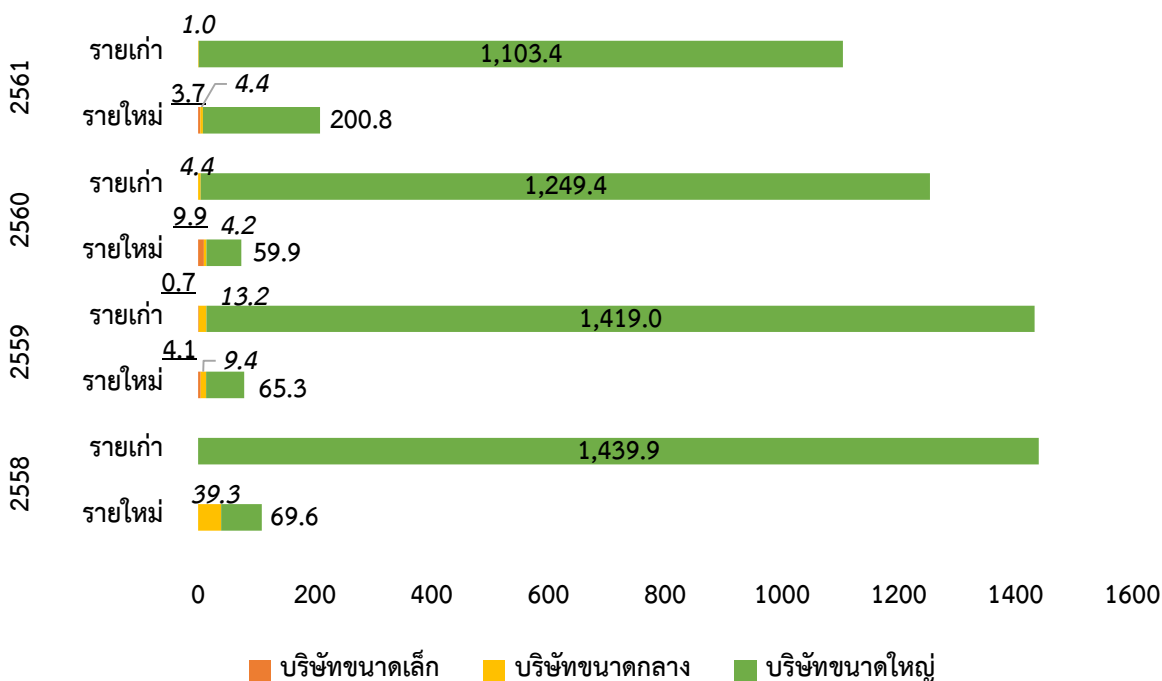
จะยังคงมีการเติบโต แต่ก็มีอัตราการเติบโตอยู่เพียงร้อยละ 0.9 เท่านั้น สำหรับในส่วนของบริษัทเอกชนรายใหม่ก็มีแนวโน้มของโครงการที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในปี 2559 และ 2561 ที่มีอัตราการเติบโตของจำนวนโครงการของผู้ประกอบการรายใหม่สูงถึงร้อยละ 42.9 และ 33.3 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2560 ถึงแม้จำนวนโครงการของผู้ประกอบการรายใหม่ที่ได้รับการรับรองยังคงมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่สูงเท่ากับปี 2559 และ 2561 โดยในปี 2560 นี้มีอัตราการเติบโตของจำนวนโครงการของผู้ประกอบการรายใหม่อยู่ที่ร้อยละ 12.5

เมื่อนำกลุ่มของบริษัทเอกชนรายเก่าและรายใหม่มาพิจารณาร่วมกับจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองในแต่ละปีนั้นพบว่า บริษัทเอกชนขนาดใหญ่รายเก่ายังคงเป็นกลุ่มที่มีจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองมากกว่าบริษัทในขนาดอื่น ๆ อีกทั้งยังมีแนวโน้มของจำนวนโครงการที่เพิ่มขึ้นทุกปี ถึงแม้ในปี 2561 จำนวนโครงการที่เพิ่มขึ้นจะมีสัดส่วนที่ไม่มากเท่ากับปีที่ผ่านมา ๆ มากก็ตาม ในส่วนของบริษัทเอกชนขนาดกลาง จากข้อมูลในภาพที่ 3.2 ที่ให้ข้อมูลว่า บริษัทเอกชนขนาดกลางเริ่มได้รับการรับรองในช่วงปี 2559 เป็นต้นมา ทำให้โครงการที่ได้รับการรับรองนั้นจึงปรากฏให้เห็นในปีเดียวกัน โดยในปี 2559 และ 2560 บริษัทเอกชนขนาดกลางรายเก่ายังคงเป็นกลุ่มที่มีจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองมากกว่าบริษัทเอกชนขนาดกลางรายใหม่ แต่การเปลี่ยนแปลงของจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองนั้นกลับเป็นไปแบบคงที่ แตกต่างจากบริษัทเอกชนขนาดกลางรายใหม่ที่มีจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีจำนวนไม่มากนักก็ตาม ส่วนปี 2561 เป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายใหม่กลับมีจำนวนที่สูงกว่าบริษัทเอกชนขนาดกลางรายเก่าอย่างมาก โดยจำนวนโครงการของบริษัทเอกชนรายใหม่มีจำนวน 9 โครงการ ในขณะที่บริษัทเอกชนขนาดกลางรายเก่ามีโครงการที่ได้รับการรับรองเพียง 1 โครงการเท่านั้น สำหรับกลุ่มของบริษัทเอกชนขนาดเล็กจะเห็นได้ว่าบริษัทเอกชนขนาดเล็กรายใหม่มีจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองมากกว่าบริษัทเอกชนขนาดเล็กรายเก่าในทุกช่วงปีของมาตรการ ถึงแม้จำนวนของโครงการที่ได้รับการรับรองจะมีจำนวนที่ไม่มากนัก แต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากถึงร้อยละ 100 ในปี 2561

ในส่วนท้ายนี้ จะชี้ให้เห็นถึงมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายเก่าและรายใหม่ในแต่ละขนาดบริษัท เพื่อแสดงให้เห็นถึงทิศทางการลงทุนในโครงการการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของกลุ่มบริษัทดังกล่าว โดยในภาพรวมของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของทั้งบริษัทเอกชนรายเก่าและรายใหม่นั้น ถึงแม้จำนวนบริษัทและจำนวนโครงการของบริษัทเอกชนรายเก่าจะมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณามูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายเก่ากลับมีแนวโน้มที่ลดลงนับตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา โดยในปี 2559 สัดส่วนของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายเก่าปรับลดลงเพียงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.5 แต่ก็มีสัดส่วนการลดลงที่เพิ่มขึ้นในปี 2560 และ 2561 ที่ร้อยละ 12.5 และ 11.9 ตามลำดับ ในขณะที่มูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายใหม่ในปี 2559 ถึงแม้จะเติบโตในอัตราที่ลดลงที่ร้อยละ

27.6 แต่ก็สามารถกลับมาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในปี 2560 ที่มูลค่าโครงการ 199.4 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 153.0 และในปี 2561 ถึงแม้การเติบโตของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายใหม่จะยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องที่ 208.9 ล้านบาท แต่ก็เป็นการเติบโตในอัตราที่ไม่สูงมากนักคือ ร้อยละ 4.8 เท่านั้น

ภาพที่ 3.4 มูลค่าโครงการของบริษัทเอกชนรายเก่าและรายใหม่ที่ได้รับการรับรองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% จำแนกตามปีงบประมาณ และขนาดบริษัท

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

หากพิจารณาถึงการลดลงของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของบริษัทเอกชนรายเก่า นั้นจะพบว่าเป็นการลดลงของมูลค่าโครงการจากบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ สังเกตได้จากอัตราการลดลงที่มีอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 1.5, 12.0 และ 11.7 ตามลำดับ ในส่วนของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่รายใหม่นั้น มูลค่าโครงการกลับมีทิศทาง การเติบโตที่ลดลงในช่วง 3 ปีแรก แต่กลับมาเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดในปี 2561 โดยมีสัดส่วนการเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 235.2 สำหรับบริษัทเอกชนขนาดกลางนั้น ในกลุ่มของรายเก่า มูลค่าโครงการก็มีทิศทางที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับบริษัทเอกชนขนาดใหญ่รายเก่า เช่นเดียวกันกับบริษัทเอกชนขนาดกลางรายใหม่ที่มีแนวโน้มของมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองที่ลดลงเช่นกัน ยกเว้นในปี 2561 ที่มูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองของผู้ประกอบการในกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าจะไม่มากนักเพียงร้อยละ 4.8 เท่านั้น ส่วนกลุ่มของบริษัทเอกชนขนาดเล็ก สังเกตได้ว่า มีบริษัทรายเก่าที่มีมูลค่าโครงการที่ได้รับการรับรองเพียงแค่ปีเดียวคือปี 2559 ตลอดช่วงมาตรการ ในขณะที่

บริษัทเอกชนขนาดเล็กรายใหม่กลับมีแนวโน้มการเติบโตของมูลค่าโครงการที่ไม่แน่นอน โดยในปี 2560 นับได้ว่าเป็นปีที่บริษัทขนาดเล็กรายใหม่ได้รับการรับรองและมีมูลค่าโครงการสูงที่สุดในช่วงการดำเนินมาตรการคือ 9.9 ล้านบาท

กล่าวโดยสรุป ในภาพรวมของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% เมื่อเทียบกับ 300% พบว่า

- (1) จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% มีจำนวนที่ลดลงเมื่อเทียบกับช่วง 200% โดยคิดเป็นการลดลงที่ร้อยละ 8.8
- (2) ถึงแม้จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองจะมีจำนวนที่ลดลงดังกล่าว แต่มูลค่าโครงการในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% เมื่อเทียบกับช่วง 200% กลับมีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8.7
- (3) เมื่อทำการเปรียบเทียบมูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% พบว่าอยู่ที่โครงการละ 3.5 ล้านบาท ในขณะที่มูลค่าโครงการโดยเฉลี่ยในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% อยู่ที่โครงการละ 4.1 ล้านบาท หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 19.2
- (4) สำหรับในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% นั้น บริษัทเอกชนขนาดใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มบริษัทที่มีจำนวนบริษัท จำนวนโครงการ และค่าเฉลี่ยของมูลค่าโครงการต่อจำนวนบริษัทมากกว่ากลุ่มบริษัทในขนาดอื่น ๆ คือ 19.5 ล้านบาทต่อบริษัท โดยมีบริษัทเอกชนขนาดกลางตามมาเป็นอันดับที่ 2 ที่ 2.4 ล้านบาทต่อบริษัท ส่วนบริษัทเอกชนขนาดเล็กนั้นก็มียอดเฉลี่ยของมูลค่าโครงการต่อบริษัทอยู่ที่ 1.5 ล้านบาทต่อบริษัท
- (5) กลุ่มของบริษัทเอกชนที่เข้ามาขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีในช่วง 300% นั้น โดยส่วนใหญ่ยังคงเป็นบริษัทเอกชนขนาดใหญ่รายเก่าที่เคยได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในช่วง 200% สังเกตได้จากในช่วงเริ่มต้นของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ที่มีบริษัทเอกชนขนาดใหญ่รายเก่าที่ได้รับการรับรองมากถึง 38 บริษัท จากบริษัทที่ได้รับการรับรองทั้งสิ้น 57 บริษัทในปีดังกล่าว
- (6) แนวโน้มการเข้ามาขอรับการรับรองของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ก็ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่แนวโน้มการขอรับการรับรองของกลุ่มบริษัทเอกชนขนาดกลางในช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายเก่านั้นกลับมีทิศทางที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในแง่ของจำนวนบริษัทและจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรอง แตกต่างจากกลุ่มของผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีอัตราการเติบโตของจำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก แต่จำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองกลับมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาของมาตรการ ส่วนกลุ่มบริษัทเอกชนขนาดเล็กนั้น มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกับบริษัทเอกชนขนาดกลางคือ มีการเข้ามาขอรับการรับรองของกลุ่มบริษัทเอกชนขนาดเล็กรายใหม่ รวมถึงจำนวนโครงการที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้การเข้ามาขอรับการรับรองของบริษัทเอกชนรายเก่าจะเริ่มหายไปก็ตาม

3.2 ประโยชน์และข้อจำกัด

จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่า ภาพรวมของมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ที่รัฐจัดให้มีขึ้นนั้น เป็นประโยชน์และได้รับความสนใจจากบริษัทเอกชนในกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มบริษัทเอกชนขนาดใหญ่เป็นกลุ่มบริษัทที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขอรับการรับรองในมาตรการดังกล่าวเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้กลุ่มบริษัทเอกชนขนาดเล็กก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ทำให้ความสนใจและเข้ามาขอรับการรับรองตามมาตรการดังกล่าวเช่นเดียวกัน ถึงแม้จะมีจำนวนบริษัท และจำนวนโครงการที่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับกลุ่มบริษัทขนาดอื่นๆ สอดคล้องกับกลุ่มบริษัทขนาดกลางที่ถึงแม้ทิศทางในการเข้ามาขอรับการรับรองในช่วงปี 2559 – 2560 จะเพิ่มขึ้นและปรับลดลงในปี 2561 แต่ในภาพรวมก็ยังได้รับความสนใจจากบริษัทเอกชนมากกว่าช่วงมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 200% ดังนั้นการจัดทำมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในระยะที่ 2 นี้ จำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจผลที่เกิดจากการดำเนินมาตรการที่ผ่านมา (เป็นระยะเวลา 5 ปี) จากประสบการณ์จริงที่ผู้ขอใช้สิทธิประโยชน์ประสบ ทั้งในด้านของปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเข้ามาขอใช้สิทธิ ประโยชน์ที่ได้รับ และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ และจากการสัมภาษณ์บริษัทที่ได้ใช้สิทธิจำนวน 5 ราย รวมทั้งบริษัทที่สนใจมาตรการนี้แต่ไม่ได้ยื่นใช้สิทธิจำนวน 1 ราย สรุปผลได้ดังนี้

3.3 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้าถึงมาตรการภาษี 300% ของผู้ประกอบการ

จากการศึกษาข้อมูลและจากการสัมภาษณ์บริษัททั้ง 6 ราย สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความสนใจและเข้ามาขอใช้สิทธิประโยชน์จากมาตรการภาษี 300% ประกอบด้วย

- (1) การได้รับข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์มาตรการภาษี 300%
- (2) มีภาระภาษีประจำปี ได้แก่ รายที่ไม่ได้รับการส่งเสริม BOI และ/หรือ มีกำไรสุทธิเข้าเกณฑ์ที่ต้องเสียภาษีนิติบุคคล
- (3) ระบบบัญชีที่ถูกต้องและโปร่งใส (ระบบบัญชีเดียว หรือ One Account)
- (4) มีรายจ่ายเป็นไปตามเงื่อนไขที่จ่ายให้ผู้รับทำการวิจัย ว.พ.01
- (5) ข้อจำกัดการเปิดเผยข้อมูลความลับงานวิจัย (ทั้งรูปแบบรายโครงการ และ/หรือ รายระบบกิจการ)
- (6) มีความสามารถในการจัดทำข้อมูลโครงการวิจัย และ/หรือ ระบบบริหารการวิจัย
- (7) ความคล่องตัวและระยะเวลากระบวนการพิจารณารับรองโครงการวิจัย และ ระบบบริหารการวิจัยของ สวทช.
- (8) ขั้นตอนกระบวนการชี้แจงและตรวจสอบข้อมูลรายจ่ายที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ภาษีตามรอบบัญชีกับผู้ตรวจสอบบัญชี และสรรพากรพื้นที่

3.4 ประโยชน์ที่ภาคเอกชนได้รับจากมาตรการภาษี 300%

จากการสัมภาษณ์บริษัทเอกชนที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการภาษี จำนวน 5 ราย สามารถสรุปประโยชน์ที่ภาคเอกชนได้รับจากการเข้าร่วมมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษี 300% ได้ดังนี้

ประโยชน์ที่ภาคเอกชนได้รับจากมาตรการภาษี 300%
(1) เป็นมาตรการที่ช่วยจูงใจให้ภาคเอกชนมีการทำวิจัยและพัฒนามากขึ้น
(2) กระตุ้นให้เกิดการลงทุนทางด้านการศึกษาและพัฒนาในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้น
(3) ช่วยลดต้นทุนทางด้านการศึกษาและพัฒนา และลดต้นทุนในการเสียภาษีของบริษัท
(4) การส่งเสริมให้ทำ R&D ช่วยลดลดค่าใช้จ่ายจากการซื้อ Know-how ซึ่งจะถูกหักร้อยละ 3 ของยอดขาย
(5) สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ ขบวนการผลิต หรือขบวนการที่สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า
(6) ทำให้บริษัทสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อออกสู่ตลาด ทำให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้
(7) ช่วยสร้างองค์ความรู้ในบริษัทเพิ่มมากขึ้น และยังสามารถแบ่งปันความรู้เหล่านั้นไปยังบุคคลอื่นหรือบริษัทเล็กในประเทศได้
(8) เกิดการพัฒนาบุคลากรภายในบริษัท ทั้งทางด้านการศึกษาและพัฒนา การคิดอย่างเป็นระบบ และมีความรู้/ประสบการณ์ในการเขียนข้อเสนอโครงการมากขึ้น
(9) เกิดการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ในไลน์การผลิตใหม่ ส่งผลให้เกิดการจ้างงานในประเทศมากขึ้น

3.5 ปัญหา/ข้อจำกัดที่พบจากการเข้าร่วมมาตรการภาษี 300%

จากการสัมภาษณ์บริษัทเอกชนที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการภาษี 300% จำนวน 5 ราย และบริษัทเอกชนที่สนใจแต่ไม่ได้ยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ฯ จำนวน 1 ราย พบว่า มาตรการดังกล่าวยังคงมีปัญหา/ข้อจำกัดสรุปได้ดังนี้

ด้านหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดต่าง ๆ
(1) เนื่องจากเป็นมาตรการใหม่สำหรับผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้อง ระยะเวลาของมาตรการที่กำหนดไว้เดิม 5 ปีสั้นไป เนื่องจากต้องใช้เวลาในทำความเข้าใจและเรียนรู้
(2) ในกรณีที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI อยู่แล้วไม่สามารถขอสิทธิตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 300%
(3) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดต่าง ๆ ยังไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมมาตรการเท่าที่ควร

ด้านหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดต่าง ๆ
(4) การขึ้นทะเบียน ว.พ.01 ของหน่วยงานวิจัยและมหาวิทยาลัย ยังไม่ครอบคลุมทุกสาขาและทุกมหาวิทยาลัย ส่งผลให้เป็นปัญหาในการใช้สิทธิประโยชน์จากโครงการร่วมวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยและบริษัทเอกชน
(5) การให้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการนี้ ไม่รวมถึงการทำให้วิจัยและพัฒนา กับหน่วยงานต่างประเทศ ทั้งในรูปแบบของการจ้างวิจัยและการวิจัยร่วม ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากสิทธิประโยชน์จากมาตรการนี้ตามค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง
(6) การกำหนดประเภทของค่าใช้จ่ายในการขอรับสิทธิประโยชน์นั้นไม่ได้ครอบคลุมในทุกกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา ทำให้บริษัทไม่สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการวิจัยและพัฒนาได้อย่างเต็มที่ตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่าย R&D หลายประเภท ไม่สามารถนำมารวมใช้สิทธิประโยชน์ได้ทั้งที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยและพัฒนา ได้แก่ ค่าบริหารจัดการต่าง ๆ และ ค่าเช่าพื้นที่เพื่อทำวิจัยและพัฒนาในอาคารกลุ่มนวัตกรรม 1 ของ สวทช. เป็นต้น
(7) มีการกำหนดเงื่อนไขว่าต้นแบบของงานวิจัยจะต้องตั้งอยู่ที่บริษัทเท่านั้น ห้ามนำไปภายนอกบริษัท ซึ่งไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการทำวิจัยที่จะต้องนำต้นแบบไปทดลองใช้จริง
(8) การจำกัดในเรื่องสัดส่วนการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยและพัฒนา ซึ่งหากผู้ขอใช้สิทธิมีส่วนร่วมในสัดส่วนที่น้อยกว่าก็ไม่สามารถทำการยื่นขอสิทธิประโยชน์ได้
ด้านขั้นตอน และกระบวนการในการขอรับรองสิทธิ
(1) ค่าใช้จ่ายบางประเภทกำหนดให้แจกแจงรายละเอียดมากเกินไปและไม่ยืดหยุ่น ทำให้ผู้ประกอบการคิดคำนวณแยกส่วนได้ลำบาก
(2) การตรวจเพื่อรับรองโครงการแบบ Pre-approval นั้น บางครั้งใช้เวลานานเกินไป (4 เดือน)
(3) ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในบางสาขาในการประเมิน ทำให้ต้องใช้เวลาในการประเมินแต่ละครั้ง
(4) ขั้นตอนและกระบวนการชี้แจงและตรวจสอบข้อมูลรายการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามรอบบัญชีกับผู้ตรวจสอบบัญชีและสรรพากรพื้นที่ ใช้เวลานานและบางครั้งมีความเข้าใจไม่ตรงกัน
(5) การกำหนดให้จัดทำบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับการวิจัยและพัฒนาแยกต่างหากจากบัญชีบริษัท ส่งผลให้เกิดภาระและความยุ่งยากแก่บริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีพนักงานน้อย

สำหรับการใช้สิทธิรับรองตนเอง (Self-Declaration) นั้น จากการสัมภาษณ์บริษัททั้ง 6 ราย พบว่า ในปัจจุบัน มีผู้ประกอบการเพียง 1 ราย ที่การใช้สิทธิรับรองตนเองในรูปแบบนี้ คือ บริษัท SCG ซึ่งเป็นบริษัทขนาดใหญ่และมีการลงทุนระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (RDIMS) เพื่อใช้ในการตรวจรับรองระบบเรียบร้อยแล้ว จากการสัมภาษณ์บริษัท SCG และบริษัทรายอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิรับรองตนเอง พบว่า ยังมีปัญหา/ข้อจำกัดในการเข้าร่วมสรุปได้ดังนี้

ด้านการใช้สิทธิรับรองตนเอง (Self-Declaration)
(1) เหมาะกับบริษัทที่ลงทุนการวิจัยและพัฒนาจำนวนมากเท่านั้น เนื่องจากจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนในเรื่องระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (RDIMS) ค่อนข้างสูง
(2) ค่าใช้จ่ายสูงกว่า Pre-approval แต่สิทธิประโยชน์เท่ากัน
(3) กรอบงบประมาณสำหรับโครงการวิจัยและพัฒนานั้นถูกกำหนดไว้ให้ไม่เกิน 3 ล้านบาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยและพัฒนาของบริษัทขนาดใหญ่ ที่ส่วนใหญ่จะมีมูลค่าที่สูงกว่านั้น
(4) บริษัทจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถคอยดูแลให้คำแนะนำโครงการวิจัยและให้คำปรึกษาแก่บริษัท ซึ่งที่ปรึกษาในลักษณะนี้ค่อนข้างหายาก และไม่มีการรับประกันว่าที่ปรึกษาจะอยู่กับบริษัทได้ตลอดไป
(5) การตรวจติดตามผล (Surveillance) ทุกปี เป็นการเพิ่มภาระการเตรียมข้อมูลและการทำงานให้กับบริษัท
(6) การตรวจติดตามผล (Surveillance) จะสุ่มตรวจได้ทุกโครงการ ไม่เฉพาะโครงการที่ยื่นขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีเท่านั้น ส่งผลในด้านความกังวลเรื่องความลับทางธุรกิจของบริษัท
(7) อายุของใบรับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Certification) 3 ปี นั้นเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป
(8) ฝ่ายบัญชีของบริษัทยังไม่กล้ารับความเสี่ยงจากความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการยื่นขอใช้สิทธิประโยชน์ที่กรมสรรพากรเลย โดยไม่ผ่านการรับรองโครงการ

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์พบว่า การประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูล เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการบางรายไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์/การรับรู้ข้อมูลของผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงาน
(1) ในช่วงแรกของการประกาศใช้มาตรการ เจ้าหน้าที่ของสรรพากรบางพื้นที่ยังไม่รู้จัก หรือไม่สามารถให้รายละเอียดและคำแนะนำแก่ผู้ประกอบการได้
(2) ผู้ประกอบการบางรายยังไม่เข้าใจเกณฑ์ในการคิดคำนวณเพื่อลดหย่อนตามที่กำหนดในมาตรการ 300% จึงยังไม่ได้สิทธิในส่วนของเท่าที่ 3
(3) เอกชนมีความกังวลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำวิจัยและพัฒนาของบริษัทที่เป็นความลับ
(4) การประชาสัมพันธ์ยังเข้าไม่ถึงผู้ประกอบการส่วนใหญ่

บทที่ 4

มาตรการภาษีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (Startup)

เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาธุรกิจ Startup ในประเทศไทยได้รับการสนับสนุนด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล (บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วน) โดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สิทธิประโยชน์ด้านภาษีของผู้ที่ทำธุรกิจสตาร์ทอัพในปัจจุบัน

ธุรกิจสตาร์ทอัพ (Startup)
ยกเว้นภาษีเงินได้ 5 รอบบัญชี
ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 กลุ่ม
จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจตั้งแต่ 1 ต.ค. 2558 – 31 ธ.ค. 2561
ทุนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท, รายได้ ไม่เกิน 30 ล้านบาท และ รายได้จากอุตสาหกรรมเป้าหมายต้องมากกว่า 80%

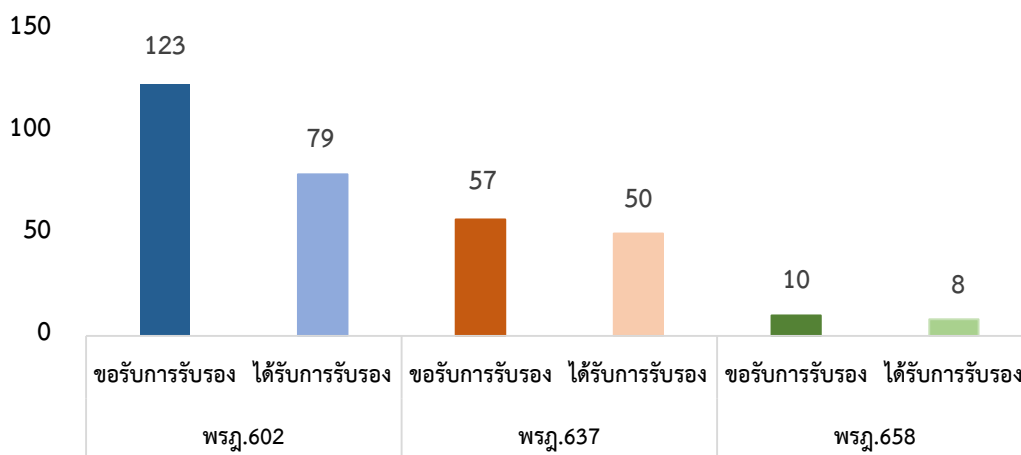
เนื่องด้วยประเทศไทยมีจำนวนสตาร์ทอัพที่ประกอบธุรกิจได้จริงประมาณ 2,000 ราย ซึ่งเป็นเงินลงทุนในสตาร์ทอัพโดยองค์กรเอกชน (CVC) ที่ 35,000 ล้านบาท และเป็นเงินลงทุนโดยภาครัฐประมาณ 60,000 ล้านบาท ส่วนเงินลงทุนของสตาร์ทอัพไทยนั้นอยู่ที่ 20,000 ล้านบาท¹⁰ ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงเห็นควรให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 658) พ.ศ. 2561 ซึ่งนับได้ว่าเป็นการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 637) พ.ศ. 2560 ทั้งนี้

¹⁰ Startup Thailand Center. (2561). สตาร์ทอัพพุ่งต่อ เล็งเงินลงทุนรวมแตะแสนล้าน. วันที่ค้นข้อมูล 25 มีนาคม 2562. จาก Startup Thailand Center เว็บไซต์ <https://www.startupthailand.org/thailand-sets-to-become-a-global-destination-for-startups-th/>.

เนื่องด้วยมาตรการการส่งเสริมสตาร์ทอัพฉบับที่ 658 ได้กำหนดให้ทำการส่งเสริมแก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ 1 มกราคม 2561 จนถึง 31 ธันวาคม 2561 ซึ่งบัดนี้ได้เลยระยะเวลาการจดทะเบียนดังกล่าวแล้ว จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาถึงผลของมาตรการฯ ที่ผ่านมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการตัดสินใจและจัดทำมาตรการเพื่อส่งเสริมบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลรายใหม่ดังกล่าวต่อไป

ภาพรวมของจำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองการเป็น SMEs/New Startup ต่อสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในช่วงของพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 602) พ.ศ. 2559 นั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 123 บริษัท ทั้งนี้มีบริษัทที่ยกเลิกการยื่นขอรับรอง จำนวน 29 ราย และไม่ได้รับการรับรองจำนวน 15 ราย ทำให้ช่วงมาตรการในระยะแรกดังกล่าว จึงมีจำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองการเป็น SMEs/New Startup จาก สวทช. จำนวนทั้งสิ้น 79 ราย คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 64.2 ของจำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองทั้งหมด สำหรับช่วงพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 637) พ.ศ. 2560 หรือมาตรการฯ ระยะที่ 2 มีจำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองจำนวนทั้งสิ้น 57 ราย โดยมีบริษัทที่ได้รับการรับรองจาก สวทช. จำนวน 50 ราย คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 87.7 ของจำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองทั้งหมด ทั้งนี้ ในช่วงดังกล่าวมีบริษัทยกเลิกการยื่นขอรับรอง จำนวน 5 ราย และไม่รับรองกิจการ จำนวน 2 ราย และช่วงพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 658) พ.ศ. 2561 ซึ่งนับได้ว่าเป็นมาตรการฯ ในระยะปัจจุบันนั้น มีจำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองต่อ สวทช. (ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562) จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย โดยเป็นบริษัทที่ได้รับการรับรองจาก สวทช. จำนวน 8 ราย คิดเป็นสัดส่วนของการได้รับการรับรองที่ร้อยละ 80.0 ของจำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองทั้งหมด

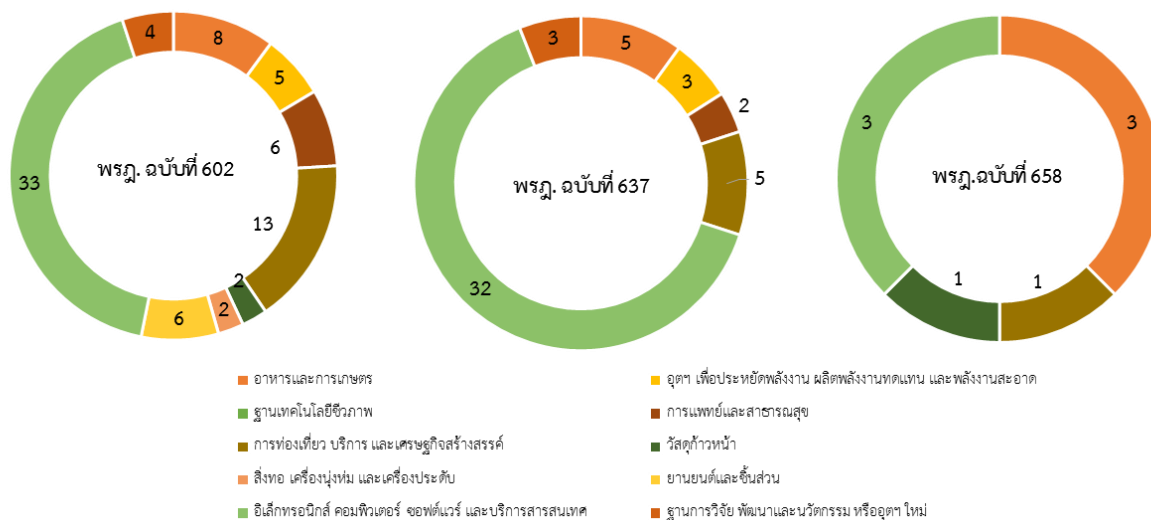
ภาพที่ 4.1 จำนวนบริษัทที่ยื่นเรื่องขอรับรองและจำนวนบริษัทที่ได้รับการรับรองตามมาตรการภาษีสตาร์ทอัพ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลมาตรการส่งเสริมทั้ง 3 ช่วงเวลานั้น จะเห็นได้ว่า จำนวนบริษัทที่เข้ามายื่นเรื่องขอรับรองจาก สวทช. นั้นมีจำนวนที่ลดลง โดยจำนวนบริษัทที่ยื่นขอรับรองในช่วงมาตรการฯ ระยะที่ 2 มีจำนวนที่ลดลงจากช่วงมาตรการฯ ระยะแรกถึงร้อยละ 53.7 แต่หากพิจารณาในเรื่องสัดส่วนของบริษัทที่ได้รับรองจาก สวทช. นั้นกลับพบว่า มีแนวโน้มสัดส่วนของบริษัทที่ได้รับรองเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ภาพที่ 4.2 ภาพรวมของบริษัทที่ได้รับรองจาก สวทช. จำแนกตามอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2562

จากภาพที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของบริษัทที่ได้รับรองจาก สวทช. จำแนกตามอุตสาหกรรม ดังจะเห็นได้ว่า ในช่วงมาตรการการส่งเสริมฯ ทั้ง 3 ระยะ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และบริการสารสนเทศ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผู้ประกอบการยื่นเรื่องขอรับรองและได้รับรองจาก สวทช. มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 41.8, 64.0 และ 37.5 ตามลำดับ โดยในช่วงมาตรการฯ ปัจจุบันนั้น อุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรก็เป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีผู้ประกอบการได้รับรองจาก สวทช. ในจำนวนที่เท่ากับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และบริการสารสนเทศ อีกทั้งแนวโน้มการได้รับรองจาก สวทช. ในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรนั้นมีแนวโน้มการได้รับรองที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัดในช่วงมาตรการฯ ปัจจุบัน ถึงแม้ใน 2 ระยะแรกของมาตรการฯ สัดส่วนการได้รับรองของอุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรจะมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยในช่วงมาตรการฯ ระยะแรก มีสัดส่วนของผู้ประกอบในอุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรที่ได้รับรองในช่วงดังกล่าวที่ร้อยละ 10.1 และช่วงมาตรการฯ ระยะที่ 2 และระยะปัจจุบันที่ร้อยละ 10.0 และ 37.5 ตามลำดับ

ในส่วนของผู้ประกอบการแพทย์และสาธารณสุข และอุตสาหกรรมเพื่อประหยัดพลังงาน ผลิตภัณฑ์ทดแทน และพลังงานสะอาดนั้น จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีแนวโน้มของบริษัทที่ได้รับรองในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ มีสัดส่วนบริษัทที่ได้รับรองจาก สวทช. ที่ลดลงในช่วงมาตรการฯ ระยะที่ 2 และไม่มีการยื่นเรื่องขอรับรอง และได้รับรองจาก สวทช. ในช่วงมาตรการฯ ปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องประดับ รวมถึงอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า มีการเข้ามายื่นเรื่องขอรับรองและได้รับรองจาก สวทช. ในช่วงมาตรการฯ ระยะแรก แต่ในช่วงมาตรการฯ สองระยะหลังนั้น กลับไม่มีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมดังกล่าวเข้ามายื่นเรื่องขอรับรองแต่อย่างใด นอกจากนี้ ยังมีอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่พบว่า มีผู้ประกอบการเข้ามายื่นเรื่องขอรับรองในช่วงมาตรการฯ ระยะแรก แต่ไม่มีการให้การรับรอง และไม่พบว่ามีผู้ประกอบการเข้ามายื่นเรื่องขอรับรองในช่วงมาตรการฯ ทั้งสองระยะหลังอีกเลย นั่นก็คือ อุตสาหกรรมฐานเทคโนโลยีชีวภาพ

อุตสาหกรรมฐานการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม หรืออุตสาหกรรมใหม่ เป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีจำนวนผู้ประกอบการที่ยื่นเรื่องขอรับรองในช่วงมาตรการฯ ระยะแรก และระยะที่ 2 ในจำนวนและสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งผู้ประกอบการที่ยื่นเรื่องก็ได้รับรองจาก สวทช. ทั้งหมด แต่ช่วงมาตรการฯ ระยะปัจจุบัน กลับยังไม่พบว่ามีผู้ประกอบการเข้ามายื่นเรื่องขอรับรองแต่อย่างใด ในส่วนของอุตสาหกรรมวัสดุแก้วหน้าเป็นหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีความไม่แน่นอน เนื่องจากมีผู้ประกอบการที่ได้รับรองในช่วงมาตรการฯ ระยะแรก และระยะปัจจุบัน แต่กลับไม่พบผู้ประกอบการมายื่นเรื่องขอรับรองในช่วงมาตรการฯ ระยะที่ 2 นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ก็เป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีผู้ประกอบการเข้ามายื่นเรื่องขอรับรองอย่างต่อเนื่องทั้ง 3 ระยะของมาตรการฯ แม้จะมีจำนวนผู้ประกอบการที่ยื่นเรื่องขอรับรองและได้รับรองในจำนวนที่ลดลงก็ตาม

4.2 มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)

ในการสร้างระบบนิเวศสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น รัฐบาลยังได้สนับสนุนผู้ประกอบการและนักลงทุนในธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่ลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น โดยออกพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 597 พ.ศ. 2559 เพื่อส่งเสริมให้กิจการเงินร่วมลงทุนที่ลงทุนในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการดังกล่าว และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนหุ้นกิจการดังกล่าว ทั้งนี้ เงินปันผลและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนหุ้นกิจการที่จะได้รับการยกเว้น เป็นเฉพาะส่วนที่ใช้เทคโนโลยีหลักในการออกแบบและพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในธุรกิจหลัก ซึ่งต้องสร้างมูลค่าเพิ่มและก่อให้เกิดรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมดของกิจการ โดยผู้ประกอบการในธุรกิจเงินร่วมลงทุนทั้ง

ในรูปแบบบริษัท กองทุน หรือทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน ต้องจัดแจ้งการต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีหรือเท่าอายุกองทุนหรือทรัสต์ โดยผู้ประกอบการในธุรกิจเงินร่วมลงทุนต้องเป็นบริษัท หรือทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งมาตรการนี้ได้มีการต่ออายุอีกครั้ง โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 637 พ.ศ. 2560 สำหรับกิจการเงินร่วมลงทุนที่จัดแจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2561

ตารางที่ 4.2 สรุปสิทธิประโยชน์ด้านภาษีของผู้ลงทุนในปัจจุบัน

ผู้ลงทุน (VC)
ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผล รายได้จากการโอนหุ้นทั้งหมด (10 ปี)
ลงทุนในธุรกิจ Startup
จ่ายเงินลงทุนในวันที่ 1 ม.ค. 2561 – 31 ธ.ค. 2562
ลงทุนในหุ้นเพื่อจัดตั้งหรือเพิ่มทุนและถือหุ้นไว้อย่างน้อย 2 ปี

4.3 มาตรการการบริจาคเงินเข้ากองทุนฯ เพื่อรับสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี

การบริจาคเงินสำหรับกิจกรรมการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เป็นช่องทางหนึ่งในการใช้แหล่งเงินสนับสนุนจากภายนอกเพื่อใช้ดำเนินการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ที่จะนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และสังคมโดยรวม กรมสรรพากรจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๖๘) พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แก่กองทุนฯ ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 4 กองทุน ได้แก่ (1) กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2) กองทุนสนับสนุนการวิจัย (3) กองทุนเพื่อการพัฒนาระบบมาตรวิทยา และ (4) กองทุนเพื่อการพัฒนาาระบบสาธารณสุข โดยให้สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี 2 เท่า แก่ผู้บริจาคเงินให้กองทุนฯ ดังกล่าว ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการบริจาคเงินเข้ากองทุนที่ดำเนินการหรือสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

สำหรับระยะเวลาการบริจาค นับตั้งแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ สำหรับบุคคลธรรมดา ให้หักลดหย่อนได้เป็นจำนวน 2 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาค แต่เมื่อรวมกับการบริจาค

เพื่อสนับสนุนการศึกษาแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนอื่นๆ แล้ว และสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้หักรายจ่ายได้เป็นจำนวน 2 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาค แต่เมื่อรวมกับรายจ่ายที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาและรายจ่ายที่กำหนดแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ ก่อนหักรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา

บทที่ 5

มาตรการของประเทศต่าง ๆ และแนวโน้มการทำวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน

5.1 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนของต่างประเทศ และแนวโน้ม/นโยบายการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน

5.1.1 มาตรการทางภาษีในการส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาในของภาคเอกชนในต่างประเทศ

มาตรการและรูปแบบการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนของประเทศต่าง ๆ จะแตกต่างกันไป ทั้งมาตรการทางการเงินผ่านการให้เงินสนับสนุนโดยตรง และมาตรการทางการคลังผ่านทางภาษี ซึ่งมาตรการทางภาษีนี้นับเป็นมาตรการที่ประเทศส่วนใหญ่นิยมใช้ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้¹¹

(1) การให้เครดิตภาษี (R&D tax credit)

การเครดิตภาษี คือ การนำค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยและพัฒนามาคูณด้วยอัตราเครดิตภาษีที่รัฐกำหนดไว้ ซึ่งจะได้ผลลัพธ์เป็นมูลค่าของเครดิตภาษี แล้วนำไปหักออกจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ ทั้งนี้ การเครดิตภาษีนั้น มูลค่าของสิทธิประโยชน์จะไม่อิงอยู่กับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หากในปีภาษีใดที่บริษัทประสบภาวะขาดทุนทางภาษีและไม่มีภาษีที่บริษัทพึงชำระ บริษัทจะไม่สามารถนำมูลค่าเครดิตภาษีดังกล่าวยกยอดไปข้างหน้าตามกฎหมายภาษีปกติได้ ดังนั้นรัฐจึงต้องบัญญัติหลักการยกยอดเครดิตภาษีไปข้างหน้าไว้เป็นพิเศษ

(2) การหักลดหย่อนภาษี (R&D tax allowance)

การลดหย่อนภาษี คือ การนำค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยและพัฒนาหักเป็นรายจ่ายเพิ่มเติมตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ ออกจากรายได้สุทธิที่นำมาคำนวณภาษี โดยอิงกับอัตราภาษีนิติบุคคลเป็นสำคัญ โดยการหักรายจ่ายเพิ่มเติมนี้ นับเป็นวิธีการที่เพิ่มรายจ่ายและในทางตรงข้ามเป็นการลดมูลค่าของฐานภาษี มูลค่าของการหักรายจ่ายเพิ่มเติมจะอิงอยู่กับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นในปีภาษีที่บริษัทไม่มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ

¹¹ (1) OECD REVIEW OF NATIONAL R&D TAX INCENTIVES AND ESTIMATES OF R&D TAX SUBSIDY RATES, 2017

(2) นายเร็กซ์ อรรถทิมากุล, มาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา: ศึกษาการเครดิตภาษีการหักรายจ่ายเพิ่มเติม การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558

(3) การปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในภาคเอกชน, ฝ่ายวิจัยนโยบาย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สิงหาคม 2556

มาตรการหักรายจ่ายวิจัยและพัฒนาเพิ่มเติมจะทำให้บริษัทที่มีผลขาดทุนสุทธิมากขึ้น บริษัทสามารถนำผลขาดทุนดังกล่าวยกยอดไปใช้ในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปตามบทบัญญัติกฎหมายภาษีปกติ

ตารางที่ 5.1 ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนของต่างประเทศ (ปี ค.ศ. 2016-2017)

ให้เครดิตภาษี (R&D tax credit)/ การหักลดหย่อนภาษี (enhanced R&D tax allowances rates)			
การเปลี่ยนแปลง	ประเทศ	สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
เพิ่มขึ้น	จีน	หักลดหย่อนภาษี	<ul style="list-style-type: none"> เน้นอัตราการลดหย่อนภาษีพิเศษสำหรับ SMEs ในปี 2017 อัตราการลดหย่อนเพิ่มขึ้นจาก 50% ในปี 2016 เป็น 75% ในปี 2017
	ญี่ปุ่น	เครดิตภาษี (โดย volume)	<p>มีมาตรการชั่วคราว (จนถึงปี 2018) สำหรับอัตราการให้เครดิตภาษีตามปริมาณ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> 6-14% (ก่อนหน้านี้ 8-10%) สำหรับบริษัทขนาดใหญ่ 12-17% สำหรับ SMEs (ก่อนหน้านี้ 12%) ตามการเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่าย R&D เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย 3 ปีที่ผ่านมา
	โปแลนด์	หักลดหย่อนภาษี	<ul style="list-style-type: none"> อัตราการลดหย่อนภาษีสำหรับค่าจ้างแรงงานสำหรับการทำ R&D เพิ่มขึ้นจาก 30% ในปี 2016 เป็น 50% ในปี 2017 ลดหย่อนภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับแรงงานเพิ่มขึ้นจาก 10% เป็น 30% สำหรับบริษัทขนาดใหญ่ และ 20% เป็น 50% สำหรับบริษัทขนาดเล็ก ในปี 2016

ให้เครดิตภาษี (R&D tax credit)/ การหักลดหย่อนภาษี (enhanced R&D tax allowances rates)			
การเปลี่ยนแปลง	ประเทศ	สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
ลดลง	เกาหลี	เครดิตภาษี	อัตราเครดิตภาษี R&D สำหรับบริษัทขนาดใหญ่ลดลง จาก 40% เป็น 30%

เกณฑ์/เพดานของจำนวนค่าใช้จ่ายด้าน R&D ที่สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้			
การเปลี่ยนแปลง	ประเทศ	สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
ยกเลิกเกณฑ์/ กำหนดใหม่	รัสเซีย	หักลดหย่อนภาษี	ขยายมาตรการในการนำ 50% ของผลการดำเนินงานที่ขาดทุน มาหักเงินลดหย่อนพิเศษได้ในงวดถัดไป (จากเดิมภายใน 10 ปี) ทั้งนี้ ไม่สามารถขอ refund ได้ หากยังไม่เข้าเกณฑ์ที่กำหนด
เพิ่มเพดาน	ญี่ปุ่น	เครดิตภาษี (โดย volume)	<ul style="list-style-type: none"> มาตรการชั่วคราว (จนถึง FY2018): ให้เครดิตภาษีตาม Volume เพิ่มขึ้นจาก 25% เป็น 35% หากมีอัตราส่วนของค่าใช้จ่าย R&D ในปัจจุบันต่อรายได้เฉลี่ย 3 ปีสูงกว่า 10% (สำหรับบริษัทขนาดใหญ่) หรือมีเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่าย R&D มากกว่า 5% (สำหรับ SMEs)
	นอร์เวย์	เครดิตภาษี (SKATTEFUNN)	<ul style="list-style-type: none"> เพดาน (Cap) ของค่าใช้จ่ายด้าน R&D เพิ่มขึ้นจาก 20 ล้านโครนนอร์เวย์ เป็น 25 ล้าน และการซื้อ R&D จากสถาบันวิจัยที่ได้รับการอนุมัติเพิ่มขึ้นจาก 40 ล้าน เป็น 50 ล้านโครน เพดาน (Cap) ของค่าใช้จ่าย R&D โดยรวม (intramural + extramural) เพิ่มขึ้นจาก 40 ล้าน เป็น 50 ล้าน

ความพร้อมใช้งานของแผนการสร้างแรงจูงใจด้านภาษี			
การเปลี่ยนแปลง	ประเทศ	สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
ขั้นเริ่มต้น	เม็กซิโก	เครดิตภาษี	เครดิตภาษี R&D เพิ่มขึ้นในอัตรา 30% สำหรับค่าใช้จ่ายที่มีมากกว่าค่าใช้จ่าย R&D โดยเฉลี่ยใน 3 ปีที่ผ่านมา
ขยายเวลา	ญี่ปุ่น	เครดิตภาษี (สำหรับ R&D ที่มีความเข้มข้นสูง)	ขยายเวลาเครดิตภาษีของงานวิจัยและพัฒนาที่มีความเข้มข้นสูงออกไปอีก 2 ปี (จนถึง FY2018: 31 มี.ค. 2019)
ยกเลิก	ญี่ปุ่น	เครดิตภาษี R&D (Incremental)	เครดิตภาษี R&D ส่วนเพิ่ม ได้ถูกยกเลิกลงโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 2017
ขยายขอบข่าย	ญี่ปุ่น	เครดิตภาษี	การขยายประเภทของค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิ์สำหรับเครดิตภาษีโดยรวมค่าใช้จ่ายด้าน R&D สำหรับการพัฒนาบริการ (ธุรกิจที่ใช้ IT, Big Data, AI ฯลฯ) มีผลตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 2017
ดัดแปลง	ฮังการี	หักลดหย่อนภาษี	ปรับกระบวนการบริหารจัดการใหม่ โดยหลังจากปี 2017 โครงการวิจัยแบบกลุ่มสามารถขอใช้สิทธิ์ได้ จากเดิมที่กำหนดให้เฉพาะแค่โครงการเดี่ยว (individual) เท่านั้น

ที่มา: OECD, R&D Tax Incentive Indicators, <http://oe.cd/rntax>, December 2017.

ตารางที่ 5.2 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีของต่างประเทศที่ประกาศในปี 2018

ประเทศ	รายละเอียด
ออสเตรีย	<ul style="list-style-type: none"> ■ ปี 2018 รัฐสภาของออสเตรียได้อนุมัติการเพิ่มเครดิตภาษีการวิจัยและพัฒนาเพิ่มอีก 2% (จากเดิม 10% ในปี 2016) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2018 ซึ่งไม่ว่าบริษัทจะมีขนาดเท่าใดก็ตามแต่ดำเนินการ R&D สามารถขอเครดิตภาษีจำนวน 12% ของค่าใช้จ่ายด้าน R&D ■ 1% ของจำนวนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา จะได้รับคืนเป็นเงินสดหรือเครดิตภาษี (เริ่มต้นจากปี 2018) ■ เครดิตภาษีการวิจัย (Research Premium) นี้ได้รับการสนับสนุนจากโครงการระดมทุนโดยตรงในหลากหลายรูปแบบ รวมถึงมีมาตรการผ่อนปรนกฎระเบียบต่าง ๆ สำหรับ Startup และบริษัทที่เป็นผู้นำด้านนวัตกรรม
จีน	<ul style="list-style-type: none"> ■ กรมสรรพากร (State Administration of Taxation :SAT) ได้มีประกาศลงวันที่ 8 พ.ย. 2017 ขยายขอบเขตของค่าใช้จ่าย R&D ที่สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีเพิ่มขึ้น และหักลดขั้นสูงสำหรับค่าใช้จ่าย R&D ได้มากขึ้น 50% ■ ขอบเขตของค่าใช้จ่าย R&D ได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่ให้แก่บุคลากรด้าน R&D และ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เช่น เงินเดือน และค่าจ้าง, ค่าใช้จ่ายสวัสดิการพนักงาน กองทุนบำเหน็จบำนาญ และเบี้ยประกันสุขภาพ และค่าใช้จ่าย R&D ที่เกิดขึ้นจากโครงการที่ “ล้มเหลว” เป็นต้น ■ โครงการ R&D ที่จ้างคนนอก และค่าใช้จ่าย R&D โดยบริษัทหลักที่ไม่ใช่ผู้รับเหมาช่วงมีสิทธิได้รับการหักลดหย่อนพิเศษได้ ■ ใช้กับการคืนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เริ่มต้นในปี 2017 รวมทั้งมีการให้สิทธิพิเศษทางภาษีย้อนหลังกับรายใหม่และที่กำลังรอดำเนินการ ■ (20 กันยายน 2018) ประกาศเพิ่มการหักลดหย่อนสำหรับกิจกรรม R&D โดยสามารถนำมาลดหย่อนได้ 75% ของผลกำไรขององค์กร ในกรณีที่

ประเทศ	รายละเอียด
	<p>กิจกรรมนั้นยังไม่ส่งผลให้เกิดรายได้ และในกรณีที่ R&D ดังกล่าวส่งผลให้เกิดรายได้ บริษัทสามารถหักลดหย่อนเพิ่มขึ้นเป็น 175% ในระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 2018 ถึง 31 ธ.ค. 2020</p>
<p>เดนมาร์ก¹</p>	<p>(26 ก.พ. 2018) ประกาศร่างกฎหมายเพิ่มอัตราการหักลดหย่อนภาษีสำหรับค่าใช้จ่าย R&D เป็นขั้น ๆ จาก 100% ในปี 2017 เป็น 110% ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ รายได้ปี 2018 และ 2019 : 101.5% ○ รายได้ปี 2020 : 103% ○ รายได้ปี 2021 และ 2022 : 105% ○ รายได้ปี 2023 – 2025 : 108% ○ รายได้ปี 2026 เป็นต้นไป : 110%
<p>ออสเตรเลีย¹²</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ธุรกิจขนาดเล็ก (ที่มีมูลค่าการซื้อขายรวมต่ำกว่า 20,000,000 เหรียญ) ได้รับการลดหย่อนเพิ่มขึ้นอีก 13.5% จากเดิม 43.5% (รวมเป็น 57%) โดยมีกรอบ (cap) สูงสุด 4 ล้านดอลลาร์ต่อปี (ยกเว้นสำหรับการขอคืนเงินค่าใช้จ่าย R&D เพื่อการทดลองทางคลินิก) จำนวนเงินที่เกินกว่า cap ไม่สามารถขอคืนได้ ■ แรงจูงใจด้านภาษีการวิจัยและพัฒนาจะยังคงเน้นให้การชดเชยภาษีสำหรับธุรกิจขนาดเล็กและ Startup ■ ธุรกิจขนาดใหญ่ (ที่มีมูลค่าการซื้อขายรวมมากกว่า 20,000,000 เหรียญ) การหักลดอัตราภาษีการวิจัยและพัฒนาแบบหลายอัตรา ตั้งแต่อัตราภาษีของบริษัท + 4% ถึง + 12.5% ขึ้นกับความเข้มข้นของการทำ R&D

¹² ที่มา: <https://savingpoint.com.au/%3Fp%3D3712>

ประเทศ	รายละเอียด
เยอรมัน	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจกรรมวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยพิจารณาจากต้นทุนของแต่ละโครงการ ■ ในปี 2018-2021 คาดว่าจะมีงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาประมาณ 2,000 ล้านยูโร โดยส่วนหนึ่งจะถูกนำมาใช้เพื่อมาตรการจูงใจด้านภาษี
ฮ่องกง	<p>ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการลดหย่อนภาษีในอัตราที่เพิ่มขึ้นสำหรับค่าใช้จ่ายด้าน R&D โดยแยกความแตกต่างระหว่างค่าใช้จ่าย R&D ที่หักลดหย่อนได้เป็น 2 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ค่าใช้จ่ายประเภท A ที่มีสิทธิได้รับการหักภาษีมาตรฐาน 100% ของจำนวนเงินค่าใช้จ่าย (2) ค่าใช้จ่ายประเภท B ที่มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีขั้นสูง 300% สำหรับ 2 ล้านเหรียญฮ่องกงแรก และ 200% สำหรับจำนวนเงินที่เหลืออยู่
อิตาลี	<p>ภายใต้กฎหมายของปีงบประมาณ 2017 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ขยายเวลาการให้เครดิตภาษี R&D ไปจนถึงปีงบประมาณ 2020 ■ เพื่อเครดิตภาษี ได้รับการขยายรวมถึงค่าใช้จ่าย R&D ที่เกิดขึ้นจากการจ้างผู้ทำวิจัยที่ไม่ใช่ ชาวอิตาลีแต่อาศัยอยู่ในสหภาพยุโรป (EU), เขตเศรษฐกิจยุโรป และประเทศที่ระบุใน “White list” ■ เครดิตภาษี 50% ของค่าใช้จ่าย R&D ที่เพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยระหว่างปี 2012-2014 ■ ต้องมีการลงทุนขั้นต่ำ 30,000 ยูโรต่อปี ■ เครดิตประจำปีสูงสุดสำหรับแต่ละบริษัทคือ 20 ล้านยูโร

ประเทศ	รายละเอียด
นิวซีแลนด์	รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้เตรียมที่จะนำเสนอมาตรการทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่าย R&D โดยคาดว่าจะให้เครดิตภาษี 12.5% ของค่าใช้จ่ายที่เข้าเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ ยังไม่มีการกำหนดวันที่จะประกาศใช้อย่างแน่นอน
โปแลนด์	<ul style="list-style-type: none"> ■ โปแลนด์ได้ประกาศเพิ่มอัตราค่าลดหย่อนสำหรับภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มเป็น 200% โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2019 ซึ่งจากมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายลงได้ 38% และทำให้โปแลนด์มีอัตราภาษีนิติบุคคลอยู่ที่ 19% ■ มาตรการนี้ครอบคลุมระยะเวลา 6 ปี หลังจากปีที่มีค่าใช้จ่าย ■ อย่างไรก็ตามมาตรการนี้ยังไม่สามารถใช้ได้กับบริษัทที่ดำเนินกิจกรรมวิจัยพัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษของโปแลนด์
สิงคโปร์	(9 กุมภาพันธ์ 2019) ประกาศให้สิทธิการลดหย่อนภาษีสำหรับค่าแรงและวัสดุสิ้นเปลืองที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด เพิ่มขึ้นจาก 150% เป็น 250% โดยให้มีผลตั้งแต่ปี 2019 ถึง 2025
ยูเครน	(1 ม.ค. 2018) ขยายขอบเขตของกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาเพิ่มเติม โดยรวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซอฟต์แวร์ โดยให้สิทธิ์ได้รับยกเว้นภาษีชั่วคราว

ประเทศ	รายละเอียด
อังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> ■ อัตราเครดิตภาษีจากค่าใช้จ่ายด้าน R&D เพิ่มขึ้นจาก 11% เป็น 12% เพื่อสนับสนุนการลงทุนทางธุรกิจ ■ มีมาตรการจูงใจให้บริษัทต่าง ๆ ลงทุนในเทคโนโลยีสีเขียวผ่านการลดหย่อนได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> (1) การขยายเวลาอีก 5 ปี สำหรับเครดิตภาษีปีแรกสำหรับบริษัทที่ขาดทุน แต่มีการจัดซื้อเทคโนโลยีประหยัดพลังงานหรือการประหยัดน้ำที่กำหนด และ ขยายเวลาอีก 3 ปี สำหรับค่าลดหย่อน 100% ในปีแรกสำหรับบริษัทที่ลงทุนซื้อรถยนต์สินค้าปลอดมลพิษและอุปกรณ์เติมก๊าซ เป็นต้น (2) ปรับปรุงรายการเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ที่กำหนด ให้หักลดหย่อนได้ 100% ในปีแรก

ที่มา: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-rd-incentives-in-2018/\\$FILE/ey-rd-incentives-in-2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-rd-incentives-in-2018/$FILE/ey-rd-incentives-in-2018.pdf)

5.2 แนวโน้มและนโยบายการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน

นอกจากตัวอย่างมาตรการต่าง ๆ ของต่างประเทศที่อาจถอดบทเรียน เพื่อนำมาเป็นตัวอย่างความสำเร็จ และนำมาปรับใช้กับบริบทของประเทศไทยแล้ว การศึกษาถึงรูปแบบและแนวโน้มการทำวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนที่มีการปรับเปลี่ยนไป จะช่วยให้เข้าใจถึงความต้องการและสามารถนำไปสู่การวางมาตรการส่งเสริมที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบัน เทคโนโลยีต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเติบโตและการขับเคลื่อนธุรกิจในยุคใหม่นี้เห็นว่าการสร้างนวัตกรรมไม่จำเป็นต้องเริ่มจาก “การวิจัยและพัฒนา” ภายในองค์กรอย่างเดียว แต่สามารถ “เปิดรับ” องค์ความรู้จากภายนอกมาร่วมสร้างนวัตกรรมได้ เพื่อช่วยลดต้นทุน ทำให้สินค้าออกสู่ตลาดเร็วขึ้น สร้างความแตกต่างให้ผลิตภัณฑ์ สร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ และสร้างรายได้ให้บริษัทภาคเอกชนทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก บริษัทต่าง ๆ จึงมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนนโยบายในการวิจัยและพัฒนาของตนไปได้หลายรูปแบบ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ดังนี้

(1) นวัตกรรมแบบเปิด (Open Innovation)

นวัตกรรมแบบเปิดนับเป็นคำตอบของการเติบโตและการขับเคลื่อนธุรกิจในยุคดิจิทัล ปัจจุบันบริษัทเอกชนที่มุ่งเน้นด้านนวัตกรรม ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการวิจัยและพัฒนาของบริษัท จากการทำวิจัยและพัฒนาด้วยตนเอง ไปเป็นการหาพันธมิตรแบบเปิด (Open Innovation) มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันบริษัทขนาดใหญ่ของประเทศไทยมีนโยบายในการหา Open Innovation จากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ตัวอย่างเช่น บริษัทชั้นนำของไทยและอาเซียน เช่น บริษัทปูนซิเมนต์ไทย (SCG) ได้ให้ความสำคัญและเห็นว่านวัตกรรมแบบเปิดคือคำตอบขององค์กร โดยต้องการพัฒนางานวิจัยให้เกิดรูปแบบธุรกิจใหม่ และได้เปิดศูนย์ Open Innovation Center ขึ้นที่อุทยานวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย และหลังจากเปิดได้ 6 เดือน SCG ได้สร้าง 60 แพลตฟอร์มงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัท ได้แก่ ซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง เคมีภัณฑ์ และ บรรจุภัณฑ์ โดยเน้นการนำงานวิจัยไปพัฒนาให้เกิดรูปแบบธุรกิจใหม่ เช่น ให้สตาร์ทอัพจากทั่วโลกที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะในกลุ่มวัสดุ เทคโนโลยีสะอาด เช่น เซอร์และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things) มาร่วมพัฒนานวัตกรรมกับ SCG เป็นต้น

(2) การควบรวมและการซื้อกิจการ (Mergers and Acquisitions: M&A)

ปัจจุบันบริษัทโดยเฉพาะที่มีขนาดใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายควบรวมหรือซื้อกิจการ (M&A) มากขึ้น เพื่อให้สามารถรับเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การควบรวมเพื่อให้ได้มาซึ่งหุ้น สิทธิบัตร หรือกิจการอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจควบคุมหรือครอบครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเติบโตของบริษัทโดยใช้เวลาอันสั้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน หรือเพื่อการอยู่รอดของกิจการ เป็นต้น ซึ่งแนวโน้ม M&A ของบริษัทที่มีการทำวิจัยและพัฒนานี้ จะมองหาคู่เป้าหมาย หรือ Startup ที่เป็นเจ้าของนวัตกรรมที่บริษัทต้องการ ซึ่งอาจเป็นบริษัทในประเทศหรือบริษัทต่างประเทศก็ได้ ทั้งนี้ สำหรับบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศไทยเริ่มมีนโยบาย M&A กับบริษัท Startup ของต่างประเทศมากขึ้น เช่น บริษัทปูนซิเมนต์ไทย (SCG) ได้มีการกำหนดงบประมาณทางด้านนี้ไว้ถึงร้อยละ 1 ของยอดขายของบริษัท

(3) ร่วมวิจัยกับสถาบันการศึกษาและภาครัฐมากขึ้น (Co-project partner)

บริษัทขนาดกลางและเล็ก มีแนวโน้มร่วมวิจัยกับสถาบันการศึกษาและภาครัฐมากขึ้น (Co-project partner) เพื่อพัฒนาไปยังผลิตภัณฑ์ประเภทใหม่ ๆ เนื่องจากในปัจจุบันหน่วยงานวิจัยและพัฒนาภาครัฐทั้งสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ภาคธุรกิจและการนำผลงานวิจัยไปสู่การใช้งานจริงมากขึ้น การกำหนดโจทย์วิจัยจึงมุ่งเน้นที่ความมีส่วนร่วมกับผู้ใช้งานหรือผู้ผลิตเป็นหลัก ดังนั้นการที่บริษัทต่าง ๆ หันมาร่วมมือทำวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐหรือมหาวิทยาลัยที่มีนักวิจัยที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากจะช่วยลดต้นทุนในการจ้างบุคลากรแล้วยังช่วยลดต้นทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมากลงได้

บทที่ 6

ข้อเสนอกลยุทธ์/มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ระยะที่ 2

เนื่องจากมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ภาษี 300%) นี้กำลังจะสิ้นสุดลงในเดือนธันวาคม 2562 สวทช. ในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนลงทุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้วยกลไกมาตรการภาษีดังกล่าวข้างต้น อันจะเป็นการช่วยยกระดับขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภาคเอกชนและของประเทศ อีกทั้งสามารถสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนหลักของระบบเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต จึงได้กำหนดกลยุทธ์สำหรับการปรับปรุงมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ภาษี 300%) ระยะที่ 2 ดังนี้

6.1 ข้อเสนอกลยุทธ์/มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้จากค่าใช้จ่ายการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

6.1.1 ด้านหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดต่าง ๆ

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
(1) เนื่องจากเป็นมาตรการใหม่สำหรับผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้อง ระยะเวลาของมาตรการที่กำหนดไว้เดิม 5 ปีนั้นจึงสั้นไป เนื่องจากต้องใช้เวลาในความเข้าใจและเรียนรู้	(1) ศึกษาและจัดเตรียมข้อมูลเพื่อดำเนินการต่ออายุมาตรการออกไปอีกอย่างน้อย 5 ปี (พ.ศ. 2563 - 2567) (2) ตัวอย่างประเทศที่มีการขยายเวลามาตรการ 1-5 ปี ได้แก่ เบลเยียม (R&D tax creditx), จีน, สาธารณรัฐเชค, ฝรั่งเศส (large companies), กรีซ, เกาหลี, โปแลนด์, ฮังการี (R&D tax allowance) และ สหพันธรัฐรัสเซีย (R&D tax allowance) เป็นต้น
(2) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดต่าง ๆ ยังไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมมาตรการเท่าที่ควร	(1) ปรับรูปแบบการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นแบบขั้นบันได (Multiple tax rate) (2) สำหรับบริษัทรายเดิมที่ได้รับสิทธิประโยชน์แล้ว และมีการลงทุน R&D เพิ่มขึ้นในปีถัดมาจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
	<p>สิทธิลดหย่อนเพิ่มขึ้น x% (โดยกำหนดให้ปี 2562 เป็นปีฐานในการคำนวณปีแรก) เช่น ปีที่ 1 = 300% + x% และเพิ่มขึ้นปีละ y% ในทุก ๆ ปีที่มีการลงทุนเพิ่ม (ตัวอย่างประเทศ: เดนมาร์ก และ ออสเตรเลีย)</p>
<p>(3) การขึ้นทะเบียน ว.พ.01 ของหน่วยงานวิจัยและมหาวิทยาลัย ยังไม่ครอบคลุมทุกสาขาส่งผลให้เป็นปัญหาในการทำวิจัยร่วมกันกับบริษัทเอกชน</p> <p>(4) การให้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการนี้ ไม่รวมการทำวิจัยและพัฒนากับหน่วยงานต่างประเทศ ทั้งในรูปของการจ้างวิจัยและการวิจัยร่วม ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากสิทธิประโยชน์นี้มากเท่าที่ควร</p>	<p>(1) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียน ว.พ.01 ให้มีความสะดวกและครอบคลุมมากขึ้น</p> <p>(2) ผลักดันให้มหาวิทยาลัยขึ้นทะเบียน ว.พ.01 โดยอาศัยนโยบายจากการจัดตั้งกระทรวงใหม่ เพื่อให้เกิดการวิจัยร่วมกับภาคเอกชนมากขึ้น และเพื่อภาคเอกชนสามารถใช้สิทธิประโยชน์ 300% ได้</p> <p>(3) ผ่อนปรนเงื่อนไขการขึ้นทะเบียน ว.พ.01 เช่น บริษัทที่ตั้งอยู่ในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย, อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค หรือ ในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตเฉพาะ (Sandbox) อาจจะได้รับ การผ่อนปรนโดยไม่ต้องขึ้นทะเบียน</p> <p>(4) อาจพิจารณาให้หน่วยงานวิจัยของต่างประเทศ ที่มาตั้งอยู่ในประเทศไทยได้รับการขึ้นทะเบียน ด้วย (ตัวอย่างเช่น ประเทศอิตาลี)</p>
<p>(5) การกำหนดประเภทของค่าใช้จ่ายในการขอรับสิทธิประโยชน์นั้นไม่ได้ครอบคลุมในทุกกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา ทำให้บริษัทไม่สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการวิจัยและพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการต่าง ๆ และ ค่าเช่าพื้นที่เพื่อทำวิจัยและพัฒนาในอาคารกลุ่มนวัตกรรม 1 ของ สวทช. เป็นต้น</p>	<p>(1) สวทช. ร่วมกับกรมสรรพากรในการพิจารณาปรับปรุงรายการค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาใช้สิทธิประโยชน์ 300% ให้ครอบคลุมกิจกรรมการทำ R&D ทั้งระบบ</p>

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
(6) ข้อกำหนด/เงื่อนไขบางประการเป็นอุปสรรคในการพัฒนางานวิจัย เช่น กำหนดให้ต้นแบบของงานวิจัยต้องตั้งอยู่ที่บริษัทเท่านั้น ห้ามนำไปภายนอกบริษัท ซึ่งไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการทำวิจัยที่จะต้องนำต้นแบบไปทดลองใช้จริง	(1) ผ่อนปรนเงื่อนไขบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการทำวิจัยและพัฒนา (2) ร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนปรับปรุงเงื่อนไขของการกำหนดกิจกรรมสำหรับการวิจัยและพัฒนา (3) ผ่อนปรนเงื่อนไขเพื่อให้สอดคล้องกับการทำวิจัยและพัฒนาในบางผลิตภัณฑ์

6.1.2 ด้านขั้นตอน และกระบวนการในการขอรับรองสิทธิ

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
(1) การตรวจเพื่อรับรองโครงการแบบ Pre-approval บางครั้งใช้เวลานานเกินไป (2) ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในบางสาขาในการประเมิน ทำให้ต้องใช้เวลาในการประเมินแต่ละครั้ง	(1) พิจารณาปรับลดระยะเวลาในการพิจารณาในบางขั้นตอน (2) ทบทวนขั้นตอนการตรวจเพื่อรับรองโครงการ และปรับปรุงให้สั้นกว่า 4 เดือน (ที่กำหนดเดิม) (3) จัดหาผู้เชี่ยวชาญให้ครอบคลุมทุกสาขา (4) สนับสนุนให้บริษัทต่าง ๆ เข้า Fast-track มากขึ้น
(6) การกำหนดให้จัดทำบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับการวิจัยและพัฒนาแยกต่างหากจากบัญชีบริษัท ส่งผลให้เกิดภาระและความยุ่งยากแก่บริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีพนักงานน้อย	(1) ปรับรูปแบบการทำบัญชีสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก เช่น ให้สามารถทำเป็นบัญชีเดี่ยว แต่แยกรายการค่าใช้จ่ายด้านวิจัยและพัฒนาออกมาต่างหาก โดยอิงตามรายการค่าใช้จ่ายตามหลักการพิจารณาของกรมสรรพากร

6.1.3 ด้านการใช้สิทธิรับรองตนเอง (Self-Declaration)

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
(1) เหมาะกับบริษัทที่ลงทุนการวิจัยและพัฒนาจำนวนมากเท่านั้น เนื่องจากจำเป็นต้องใช้เงิน	(1) สร้างแรงจูงใจเพื่อให้บริษัทใช้สิทธิรับรองตนเอง (Self-Declaration) มากขึ้น

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
<p>ลงทุนในเรื่องระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (RDIMS) ค่อนข้างสูง</p> <p>(2) ค่าใช้จ่ายสูงกว่า Pre-approval แต่สิทธิประโยชน์เท่ากัน</p> <p>(3) บริษัทจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถคอยดูแลให้คำแนะนำโครงการวิจัยและให้คำปรึกษาแก่บริษัท ซึ่งที่ปรึกษาในลักษณะนี้ค่อนข้างหายาก และไม่มีการรับประกันว่าที่ปรึกษาจะอยู่กับบริษัทได้ตลอดไป</p> <p>(4) ฝ่ายบัญชีของบริษัทยังไม่กล้ารับความเสี่ยงจากความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการยื่นผ่านระบบ</p>	<p>(2) จัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้บริการและให้คำแนะนำแก่ภาคเอกชนสมัครใช้สิทธิรับรองตนเอง โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย (จำกัดจำนวนครั้งต่อปี) เพื่อเป็นการรับประกันขั้นต้นให้กับบริษัทได้</p> <p>(3) นำ Success case มาเป็นตัวอย่างในการจูงใจ</p> <p>(4) จัดให้มีการอบรมเพื่อบริหารความเสี่ยงแก่พนักงานด้านการเงินของบริษัท</p>
<p>(5) กรอบงบประมาณสำหรับโครงการวิจัยและพัฒนานั้นถูกกำหนดไว้ให้ไม่เกิน 3 ล้านบาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยและพัฒนาของบริษัทขนาดใหญ่ ที่ส่วนใหญ่จะมีมูลค่าที่สูงกว่านั้น</p>	<p>(7) ยกเลิกหรือเพิ่มกรอบงบประมาณ (Cap) สำหรับโครงการวิจัยและพัฒนาที่สามารถยื่นผ่าน Self-Declaration</p>
<p>(6) การตรวจติดตามผล (Surveillance) ทุกปี เป็นการเพิ่มภาระการเตรียมข้อมูลและการทำงานให้กับบริษัท</p> <p>(7) การตรวจติดตามผล (Surveillance) จะสุ่มตรวจได้ทุกโครงการ ไม่เฉพาะโครงการที่ยื่นขอสิทธิประโยชน์ทางภาษีเท่านั้น ส่งผลในด้านความกังวลเรื่องความลับทางธุรกิจของบริษัท</p>	<p>(1) ปรับปรุงกระบวนการติดตามผล (Surveillance) เพื่อลดภาระของผู้ประกอบการ</p> <p>(2) ตรวจสอบตามหมวดของโครงการ (เช่น การตรวจระบบ) โดยยกเว้นการขอรายละเอียดในส่วนที่เป็นความลับในการวิจัยและพัฒนาของบริษัท</p>
<p>(8) อายุของใบรับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Certification) 3 ปี นั้นเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป</p>	<p>(1) เพิ่มระยะเวลาใบรับรองระบบบริหารการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Certification) ให้ครอบคลุมระยะเวลาของการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี (5 ปี) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและจูงใจให้เอกชนใช้รูปแบบนี้มากขึ้น</p>

6.1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์/การรับรู้ข้อมูลของผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงาน

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
(1) ในช่วงแรกของการประกาศใช้มาตรการ เจ้าหน้าที่ของสรรพากรบางพื้นที่ยังไม่รู้จัก หรือ ไม่สามารถให้รายละเอียดและคำแนะนำแก่ ผู้ประกอบการได้	(1) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ และปรับปรุง รูปแบบการสื่อสารและให้ความรู้แก่ภาคเอกชน เช่น ผ่านสื่อดิจิทัลมากขึ้น
(2) ผู้ประกอบการบางรายยังไม่เข้าใจเกณฑ์ในการคิด คำนวณเพื่อลดหย่อนตามที่กำหนดในมาตรการ 300% จึงยังไม่ได้สิทธิในส่วนของเท่าที่ 3	(2) ปรับปรุงข้อมูลและคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการยื่น ขอรับสิทธิประโยชน์ 300% ให้ครอบคลุมเนื้อหา สำคัญและเข้าใจง่าย
(3) การประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงผู้ประกอบการส่วนใหญ่	(3) ร่วมกับกรมสรรพากรในการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องในการให้บริการด้านภาษี เพื่อให้เกิด ความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน เป็นประจำทุกปี

6.2 ข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการด้านภาษีของผู้ที่ทำธุรกิจสตาร์ทอัพ

จากผลของการใช้มาตรการด้านภาษีสำหรับผู้ทำธุรกิจสตาร์ทอัพ (ดังรายละเอียดในบทที่ 4) เห็นได้ว่า
แนวโน้มจำนวนบริษัทที่ยื่นขอการรับรองลดลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจ
ผู้ประกอบการเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างรายได้จนสามารถทำกำไร
เฉลี่ยประมาณ 3-4 ปี สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีจะได้เพียง 5 รอบระยะเวลาบัญชี ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้
ใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับอย่างเต็มที่ และเมื่อบริษัทเติบโตจนมีกำไร ผู้ประกอบการมักมีรายได้เกิน 30 ล้านบาท จึง
ไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ปีนั้นได้ อีกทั้งระดับเทคโนโลยีที่ สวทช.ประกาศกำหนด เน้นส่งเสริม Deep Tech
Startup ซึ่งจำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ที่เป็นวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยอาจมีไม่มากนัก ดังนั้น ในระยะ
ต่อไป หากจะมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ หรือ Startup ควรต้องปรับเงื่อนไขและ
เกณฑ์ โดยควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงมาตรการใหม่ เพื่อกำหนดเกณฑ์
และเงื่อนไขที่เหมาะสม เช่น ระยะเวลาในการให้สิทธิประโยชน์ ขนาดบริษัทโดยพิจารณาทุนจดทะเบียนและ
รายได้ และเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมที่ประเทศต้องการส่งเสริม เป็นต้น รวมทั้งอาจจัดทำมาตรการที่มีใช้ภาษี
สนับสนุน Deep Tech Startup เพิ่มเติม ดังมีรายละเอียดสรุปปัญหาและข้อเสนอกลยุทธ์ในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการด้านภาษีของผู้ที่ทำธุรกิจสตาร์ทอัพ

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอกลยุทธ์
ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการ Startup จะได้กำไรคือประมาณ 3-4 ปี	(1) ศึกษาและจัดเตรียมมาตรการเพื่อต่ออายุการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการเริ่มต้นอย่างน้อย 5 ปี
ผู้ประกอบการบางรายทำรายได้ได้มากกว่า 30 ล้านบาท จึงไม่ได้รับสิทธิประโยชน์	(2) ปรับเพิ่มเกณฑ์ในส่วนของรายได้ของบริษัทจาก 30 ล้านบาทเป็นไม่เกิน 50 ล้านบาท
ผู้ประกอบการบางรายมีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีไม่ตรงกับผู้รับรอง (สวทช.)	(3) ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงรายการเทคโนโลยีและขอบเขตกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการผลิตหรือให้บริการ และจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับเทคโนโลยีนั้น ๆ
ระยะเวลาในการออกใบรับรองและลงทะเบียนกับกรมสรรพากร	(4) ปรับกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการยื่นลงทะเบียนกับกรมสรรพากร

6.3 ข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สวทช. ให้การรับรองบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนเพียงรายเดียว แม้ว่าจะระยะที่ผ่านมาได้มีการจัดตั้งกองทุนหรือทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนจำนวนหนึ่งทั้งในธนาคารของรัฐ และบริษัทเอกชน แต่กองทุนและทรัสต์ฯ เหล่านี้ยังไม่มาขึ้นขอรับรอง อาจเนื่องจากยังรอเวลาที่กิจการที่ได้ลงทุนไปแล้ว มีกำไรเพียงพอที่จะจ่ายเงินปันผลหรือได้รับกำไรจากการโอนหุ้น จึงจะเริ่มขอการรับรอง เนื่องจากสิทธิประโยชน์ทางภาษีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุมัติจากกรมสรรพากร ดังนั้น ในการดำเนินการระยะต่อไป ควรให้มีการศึกษาเพื่อเสนอปรับมาตรการ เงื่อนไข และเกณฑ์ให้เหมาะสมและชัดเจนขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการสื่อสารเกิดความเข้าใจและสร้างแรงจูงใจที่แท้จริง อีกทั้งยังควรต้องสอดคล้องกับมาตรการทางภาษีนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ด้วย

6.4 ข้อเสนอกลยุทธ์สำหรับมาตรการบริจาคเข้ากองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

นอกจากมาตรการทางด้านภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ทำวิจัยและพัฒนาแล้ว รัฐบาลยังได้สนับสนุนการบริจาคเพื่อร่วมสมทบทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา โดยออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 668 พ.ศ. 2561 ให้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลและบุคคลธรรมดา 2 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาค สำหรับการบริจาคเงินเข้า 4 กองทุน ได้แก่ (1) กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้ สวทช. (2) กองทุนสนับสนุนการวิจัย ภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (3) กองทุนเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุข ภายใต้สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และ (4) กองทุนเพื่อพัฒนาระบบมาตรวิทยา ภายใต้สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ สำหรับการบริจาคตั้งแต่ปี 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2562 และหลังจากนั้น จะหักลดหย่อนได้ 1 เท่าของจำนวนเงินที่บริจาค

อย่างไรก็ตาม การวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ยังต้องการการสนับสนุนที่ต่อเนื่อง ซึ่งมาตรการดังกล่าวควรต้องมีการขยายขอบเขตไปยังกองทุนใหม่ที่เพิ่งจัดตั้งที่มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และการสร้างนวัตกรรม เช่น กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรได้มีการหารือร่วมกันเพื่อขยายจำนวนกองทุนและสิทธิประโยชน์ให้สามารถลดหย่อนภาษีได้ 2 เท่าต่อไปอีกระยะหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

1. สถานการณ์ วทน. ของประเทศไทย, ศูนย์ข้อมูลวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2019
2. RDI SURVEY 2018, ศูนย์ข้อมูลวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2019
3. R&D incentives continue to draw government favor, Reflections from EY's The outlook for global tax policy in 2018
4. นางสาวแพรวไพลิน วงษ์สินธุวิเศษ และ นายณัชพล จรุงพิพัฒน์กุล. (2560). Middle Income Trap: กับดักเศรษฐกิจที่รอกการก้าวข้าม. วันที่ค้นข้อมูล 13 สิงหาคม 2562. จากธนาคารแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_7Nov2017.pdf.
5. สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. นโยบายประเทศไทย 4.0 : โอกาส อุปสรรค และผลประโยชน์ของไทยในภูมิภาคอาเซียน. วันที่ค้นข้อมูล 13 สิงหาคม 2562. จาก สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เว็บไซต์ https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parncy/ewt_dl_link.php?nid=46816&filename=foreign2_index.
7. ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). วันที่ค้นข้อมูล 13 สิงหาคม 2562. จาก ราชกิจจานุเบกษา เว็บไซต์ http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF.
9. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม (พ.ศ. 2561 - 2580). จาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เว็บไซต์ <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/23-การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม.pdf>.
10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2654). วันที่ค้นข้อมูล 14 สิงหาคม 2562. จาก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เว็บไซต์
<https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=index>.

11. การปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในภาคเอกชน, ฝ่ายวิจัยนโยบาย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สิงหาคม 2556
12. Startup Thailand Center. (2561). สตาร์ทอัพพุ่งต่อ เล็งเงินลงทุนรวมแตะแสนล้าน. วันที่ค้นข้อมูล 25 มีนาคม 2562. จาก Startup Thailand Center เว็บไซต์ <https://www.startupthailand.org/thailand-sets-to-become-a-global-destination-for-startups-th/>
13. ดร. นครินทร์ อมเรศ ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ: อันดับการแข่งขันของไทยดีได้อีก?, ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2019